Ազգ
Azg
29 ԱՊՐԻԼ 2006 ՈՒՐԲԱԹ 77 (3243)

Հայաստանի ԶԼՄ-ները՝ «ոչ ազատ»

«Ֆրիդոմ հաուս» միջազգային իրավապաշտպան կազմակերպությունը մամուլի ազատությունների մասին տարեկան զեկույցում Հայաստանի մամուլը գնահատել է «ոչ ազատ», հաղորդում է «Ազատություն» ռադիոկայանը:

«Թեեւ Հայաստանը մեծ թվով անկախ եւ ընդդիմադիր տպագիր մամուլ ունի, իսկ սահմանադրությունը պաշտպանում է խոսքի ազատությունը, կառավարությունը շարունակում է սահմանափակել մամուլի ազատությունը», ասվում է զեկույցում:

«Ֆրիդոմ հաուսը» նշում է, որ Հայաստանի նախագահի աշխատակազմը շարունակում է ճնշման ցուցումներ տալ հանրային հեռուստաընկերությանը: «Թերթերի մեծ մասը մասնավոր է, սակայն շատ քիչ թերթեր են լիովին անկախ կառավարությունից կամ գործարար շրջանակից, իսկ երկրի գլխավոր լրատվական աղբյուրները կառավարամետ են»:

Հանրահավաքի նախընթաց օրը քաղաքացիական մի պաշտոնյա է այցելել Սեւան

Սեւանի միջադեպի դատապարտման առիթով միավորված քաղաքական ուժերի թիվը հասավ 35-ի

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Երեկ «Երեւան» հյուրանոցում ընդդիմադիր ուժերը կրկին հավաքվել էին, այս անգամ քաղաքական գնահատական տալու իրավապահ մարմինների գործողություններին Սեւանի դեպքերից հետո:

Հիշեցնենք, որ ապրիլի 20-ին Սեւան քաղաքում տեղի ունեցած միջադեպի ընթացքում հրազենի գործադրումից վիրավորվեց «Նոր ժամանակներ» կուսակցության ակտիվիստ Գարեգին Պետրոսյանը: Քաղաքական ուժերն անցած շաբաթ միասնական հայտարարությամբ դատապարտեցին կատարվածը: Կատարվածի շուրջը միավորվածների թիվը երեկ հասավ 35-ի, որի մեջ նաեւ հասարակական կազմակերպություններ են: Ստորագրություններին միացել են ՀՀԸ-ն, «Ժառանգությունը», Դաշնակցությունը:

Իտալիայից ֆաքսով միացել է նաեւ «21-րդ դար» կազմակերպության նախագահ Արկադի Վարդանյանը:

Փաստացի, այս համախմբման հեղինակն ու նախաձեռնողը Վազգեն Մանուկյան, Արոս Մանուչարյան, Պարույր Հայրիկյան երրորդյակն է: Վազգեն Մանուկյանը բանակցել է նաեւ կոալիցիայի հետ, բայց սրա ներկայացուցիչները իրավապահների գործողությունները եւ Սեւանից հետո ստեղծված իրավիճակը գնահատելու համար նշված մեկշաբաթյա ժամկետը շատ քիչ են համարել ճանաչելու եւ գնահատական տալու համար եւ չէին ներկայացել հանդիպմանը:

Տես էջ 2

Որոնվում է անհայտ կորած 15-ամյա տղան

ՀՀ ոստիկանության ինտերնետային էջից տեղեկացանք, որ ապրիլի 11-ին Կոտայքի մարզի Քասախ գյուղի բնակիչ Արմեն Կոնստանտինի Սարուխանյանը (ծնված 08.04.1990 թ.)

տնից դուրս է եկել եւ չի վերադարձել: Շրջապատում նրան ճանաչում են Արթուր անունով: Արմենի արտաքին նշաններ են՝ հասակը 150-160 սմ է, նիհար, շեկ մազերով: Տեսնողներին խնդրում ենք դիմել ոստիկանության Նաիրիի կամ մոտակա բաժին:

Սուպեր-սուպեր նախարար

Վերջին շաբաթներին քաղաքական կուլիսներում շրջանառվող լուրերը երեկ իրականություն դարձան՝ հանրապետության նախագահի ապրիլի 27-ի հրամանագրով վերակազմակերպվեց տարածքային կառավարման նախարարությունը, իր մեջ ներառելով արտակարգ իրավիճակների, միգրացիայի եւ փախստականների վարչություններն ու ջրային տնտեսության պետական կոմիտեն, որի արդյունքում ստեղծված սուպեր նախարարության (կամ աջաք-սանդալի) համակարգող նախարար է նշանակվել Հովիկ Աբրահամյանը: Փաստորեն, այս նշանակմամբ, սուպեր նախարարի իշխանության տակ են անցնում ոչ միայն մյուս բոլոր նախարարությունների, այլեւ մարզպետների ինստիտուտը, քաղաքապետներն ու գյուղապետներն ուղղակի կամ անուղղակի ձեւով:

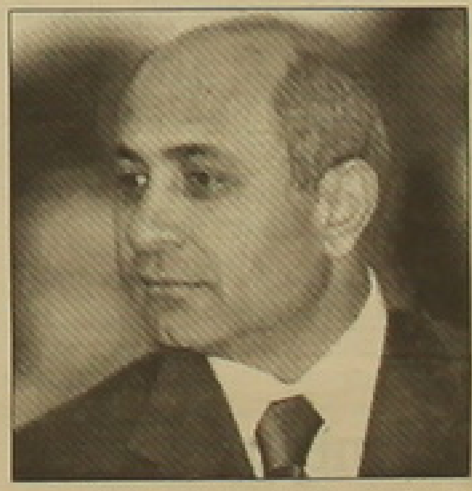

Իրավամբ հարց է առաջանում՝ երբ կա սուպեր նախարարություն եւ սուպերմաման նախարար, շարունակություն չե՞ն վարչապետի եւ, նույնիսկ, նախագահի պաշտոնները Հայաստան կոչվող տարածքային, տարածական տարածքում:

Թուրքիան կփորձի զսնել Հայոց ցեղասպանության դատապարտման որեւէ ձեւ

Ռուսաստանյան ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնի տնօրեն Անդրեյ Պինտսկովսկին կարծում է, որ «Հայաստանի եւ Եվրոպական միության համատեղ ճնշման ներքո թուրքական իշխանությունները կփորձեն գտնել Հայոց ցեղասպանության դատապարտման որեւէ ձեւ»: Ըստ «Մեդիամաքսի», Պիոնտկովսկին նշել է, որ «ԵՄ շատ երկրներ թերահավատորեն են վերաբերվում Թուրքիայի անդամակցությանը, գտնելով, որ ոչ քրիստոնեական երկրի ընդունումը կփոխի եվրոպական հասարակության մտածելակերպը»:

«Եվ նրանք հաճույքով կօգտագործեն այնպիսի ակնհայտ փաստ, ինչպիսին է Անկարայի վերաբերմունքը ցեղասպանության խնդրին, որպեսզի խոչընդոտեն Թուրքիայի անդամակցությունը ԵՄ-ին: Սակայն, մյուս կողմից, ինձ պարզեցնում է ԵՄ-ին անդամակցելու համար նախկին շատ նախապաշարմունքներից հրաժարվելու թուրքական էլիտայի համառ ձգտումը: Այդ պատճառով, իմ կանխատեսումը հետեւյալն է. նման իրավիճակում, Հայաստանի եւ Եվրոպական միության համատեղ ճնշման ներքո թուրքական իշխանությունները կփորձեն գտնել ցեղասպանության դատապարտման որեւէ ձեւ»:

Փոքր-ինչ այլ կարծիքի է Քաղաքական տեխնոլոգիաների կենտրոնի փորձագետ Սերգեյ Միխեեւը: Նրա խոսքերով, Հայոց ցեղասպանության ճանաչման մասին ԵՄ պահանջը կարող է ընդամենը «քող» լինել:

«Պետք է հասկանալ, որ իրական շահերը գլխավոր առաջնահերթությունն են: Մնացած ամենը ոչ ավելին է, քան տեխնոլոգիական քողարկում: Եթե Թուրքիայի ընդունումը համապատասխանում է ԵՄ շահերին, ապա Թուրքիան կընդունվի անկախ այն բանից, կճանաչի՞ ցեղասպանությունը, թե՞ ոչ: Իսկ եթե ԵՄ եւ եվրոպական իշխող էլիտայի շահերից բխի շարունակել ճնշում բանեցնել Թուրքիայի վրա, ապա ցեղասպանության ճանաչման հարցը եւս որոշ ժամանակ կօգտագործվի որպես թուրքերի վրա ճնշում գործադրելու լծակ», գտնում է Սերգեյ Միխեեւը:

Նոր տաքու Թուրքիայում՝ հայկական կոնյակը

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 28 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԻՊԱՆ: Թուրքական իշխանությունները չեն թույլատրել, որպեսզի Թուրքիայում պաշտոնապես վաճառվի հայկական նշանավոր կոնյակը: Ինչպես հաղորդում է Ստամբուլի «Մարմարա» օրաթերթը՝ վկայակոչելով թուրքական «Սաբահ» օրաթերթի հաղորդագրությունը, պատճառաբանությունն այն է, որ կոնյակի շշերի վրա պատկերված է Արարատ լեռը, որ թուրքերն անվանում են «Աղրը»: Այս արտադրանքն իբր հակասում է միջազգային օրենքներին. երբ շշի պիտակի վրա օգտագործվում է մեկ այլ երկրի խորհրդանիշը, տպավորություն է ստեղծվում, թե այն արտադրված է հենց այդ երկրում: Հայաստանյան կոնյակի պիտակն էլ այն սխալ տպավորությունը կարող է ստեղծել, թե արտադրված է Թուրքիայում:

Հայ-թուրքական հարաբերությունների, ցեղասպանության հարցերով համահայկական ծրագրի մշակում

Նման նպատակ է իր առջեւ դրել ՀՀԿ շրջանակներում ձեւավորված եւ գործող փորձագետների հանձնախումբը

Մոսկվայաբնակ իրավաբան Յուրի Բարսեղովը կարծում է, որ գոյություն ունեցող քաղաքական պայմաններում փորձագետների խնդիրն է ուրվագծել եւ լուծումներ տալ հարցերի, որոնք անհրաժեշտ են «մեր նպատակներին հասնելու լավագույն ճանապարհների ընտրության համար»: «Դրանք են միջազգային իրավունքի նորմերի եւ սկզբունքների հենքով անցյալից ժառանգվածը եւ Հայաստանի հարեւան Թուրքիայի հետ նոր հարաբերությունների կառուցման ձեռնարկումը», ասաց նա:

2004 թ. մայիսի 6-7-ը Երեւանում տեղի ունեցավ Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի կազմակերպած «Ցեղասպանության գործոնը հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման գործում» թեմայով գիտագործնական կոնֆերանս, մասնակցությամբ Հայոց ցեղասպանության հարցերով զբաղվող ճանաչված հայ եւ օտարերկրացի մասնագետների: Երկօրյա քննարկումների արդյունքում ձեւավորվել էր տարբեր երկրների մասնագետներից կազմված փորձագետների հանձնախումբ, որի նպատակը ցեղասպանությանը, հայ-թուրքական հարաբերություններին վերաբերող հարցերի համակարգումն էր:

ՀՀԿ-ի նախագահ Արա Աբրահամյանը մասնակցեց փորձագետների հանձնախմբի երեւանյան երկրորդ նիստին, որը տեղի ունեցավ ապրիլի 25-26-ը: Լրագրողների հետ կարճատեւ զրույցում Աբրահամյանը նշեց, որ հայ ժողովուրդը պետք է հստակ ձեւավորի՝ ինչ է պահանջում Թուրքիայից, փոխարենն ինչ հաջորդականությամբ պետք է կարգավորել հայ-թուրքական հարաբերությունները, ցեղասպանության հարցում առկա խնդիրները: ՀՀԿ-ի նախագահը ընդգծեց, որ փորձագետների հանձնախումբը նպատակ չունի հակադրվելու պաշտոնական դիրքորոշմանը, հակառակը՝ փորձելու է ձեւավորել համահայկական դիրքորոշում: «Մենք պետք է երկխոսություն ունենանք Թուրքիայի հետ», նշեց նա:

Տես էջ 3

Հրանտ Դինքին մեղադրում են «թրքության հացեին անարգանք» հասցնելու մեջ

«Ես Թուրքիայի քաղաքացի եմ, բայց թուրք չեմ»

Երեք օր առաջ Ստամբուլում լույս տեսնող «Ակօս» հայկական թրքատառ շաբաթաթերթի խմբագիր Հրանտ Դինքը Ուրֆայի դատախազությունից տեղեկացել է, որ իր դեմ դատավարություն է սկսվում: Եթե նրա դեմ հարուցված մեղադրանքը դատարանում հաստատվի, ապա նրան սպառնում է մինչեւ 3 տարվա բանտարկություն:

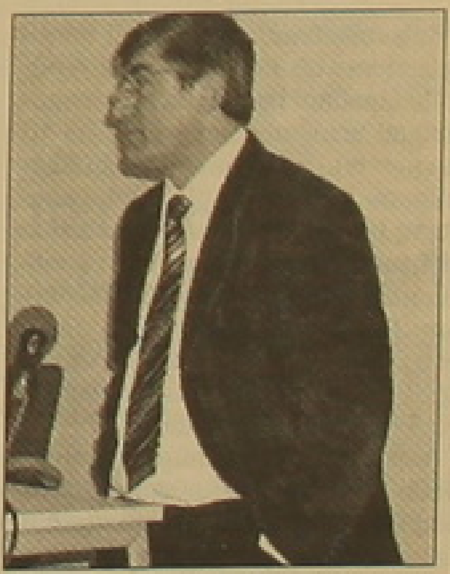

Ստամբուլից **«Ազգի»** հետ հեռախոսազրույցում Դինքն ասաց, որ իրեն Ուրֆայում մեղադրանք են ներկայացրել «թրքության հացեին անարգանք» հասցնելու մեջ: Մասնավորապես, ինչպես նշեց «Ակօսի» խմբագիրը, Ուրֆայում 2002 թ. տեղի ունեցած մի կոնֆերանսում ինքը դժգոհություն է հայտնել թուրքական հիմնի մեջ «իմ հերոս ցեղ» արտահայտության դեմ:

«Ես ասացի, որ հակառակ եմ այդ նախադասությանը, դա ցեղապաշտություն է: Թուրքիայում թուրքերից բացի բնակվում են հույներ, հայեր, այլ ազգություններ: Ես ասացի, որ տարբեր ցեղ եմ, եւ ինձ համար հեշտ չէ գործածել այդ արտահայտությունը», ասաց Դինքը:

Նույն կոնֆերանսում «Ակօսի» խմբագիրը դեմ է արտահայտվել նաեւ «ես թուրք եմ, ես ազնիվ եմ, ես ջանասեր եմ» նախադասությանը, որը երեխաներն արտասանում են Թուրքիայի բոլոր դպրոցներում դասերն սկսելուց առաջ: «Ես կոնֆերանսում ասացի, որ ես հայ եմ, թուրք չեմ, ես Թուրքիայի քաղաքացի եմ, բայց թուրք չեմ», ասաց նա «Ազգի» հետ հեռախոսազրույցում:

Դինքն իր նկատմամբ դատավարությունը չի կապում իր գործունեության կամ օրերս Երեւանում համաժողովին իր մասնակցության հետ: «Վերջին իրադարձությունների հետ կապ չունի: Ես կարեւոր չեմ համարում այս դատավարությունը: Անշուշտ, ինձ կարող են դատել, բայց ես մեղավոր չեմ», ասաց նա: «Ակօսի» խմբագիրը նաեւ ասաց, որ անձամբ չի մեկնի Ուրֆա, հավանաբար «փաստաբան կբռնեմ»:

Հատկապես վերջին շրջանում, երբ ակտիվացել են Թուրքիայի ԵՄ-ին անդամակցելու խոսակցությունները, Հրանտ Դինքը հաճախ է հրավիրվում կոնֆերանսներում ելույթներ ունենալու, այդ թվում Եվրոպայում: Արեւմտյան մամուլում Հայոց ցեղասպանության, հայ-թուրքական հարաբերությունների մասին հրապարակվող գրեթե բոլոր հոդվածներում մեջբերումներ են արվում Դինքից:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Գների չնվազման պատճառը ներմուծման մոնոպոլացումն է

Կարծիք հայտնեց «Կոնվերս բանկի» գլխավոր տնօրեն Սմբատ Նասիբյանը

Խոսելով Հայաստանի շուկայում փոխարժեքի տատանումների մասին, Սմբատ Նասիբյանը հերքեց այն կարծիքը, որ դա տեղի է ունենում բանկերի սպեկուլյատիվ գործունեության հետեւանքով, ասելով, որ խոսքը դոլարային մեծ ծավալի ներհոսքի մասին է: «Չենք հասցնում նույն օրը գնած դոլարը վաճառել հաջորդ օրը, որովհետեւ փոխարժեքն արդեն փոխված է լինում: Այդ պատճառով էլ առքն ու վաճառքը կատարում ենք նույն օրը», նշեց բանկի գլխավոր տնօրենը:

Իսկ թե ինչո՞ւ շուկայում հիմնական ապրանքների գների անկում չի նկատվում, Սմբատ Նասիբյանի կարծիքով, պատճառը ներմուծման ոլորտի մենաշնորհացումն է եւ մրցակցության բացակայությունը: Դրա շնորհիվ նրանք գերշահույթներ են ստանում: Ելույթ ունեցողի կարծիքով մենաշնորհացումը պետք է օրենքով սահմանափակել, ինչպես դա կատարվում է ԱՄՆ-ում:

«Կոնվերս բանկի» ղեկավարն անդրադարձավ նաեւ Կենտրոնական բանկի քաղաքականությանը ֆինանսական շուկայում: Նա նշեց, որ ԿԲ-ի դրամի ներարկման հետեւանքով տեղի է ունենում նաեւ դրամի արժեզրկում, որը դեռեւս դրամավարկային քաղաքականության շրջանակներում է, բայց կարող է հակառակ ազդեցություն ունենալ:

Վերադառնալով բանկային համակարգին, գլխավոր տնօրենը նշեց, որ բանկերը սովորել են կառավարել իրենց ռիսկերն ու աշխատել սպառողների հետ: Մասնավորապես ավելացել են սպառողական վարկերը: Սակայն այստեղ խնդիրներ կարող են առաջանալ, եթե չստեղծվեն անհրաժեշտ ենթակառուցվածքները: «Կոնվերս բանկն» արդեն կազմել է մոտ 8 հազար վատ վարկառուների ցանկը, որոնց Հայաստանի բանկերը վարկեր չեն տա: Սմբատ Նասիբյանը բանկային համակարգի զարգացման համար անհրաժեշտ ենթակառուցվածքների թվում նշեց ապահովագրական խնդրի լուծումը, արժեթղթերի շուկայի կայացումը, կենսաթոշակային հիմնադրամների ստեղծումը եւ այլն:

«Կոնվերս բանկի» ցուցանիշների մասին խոսելով, Սմբատ Նասիբյանը կարեւորեց 2004 թ. «Ֆայնենշլ թայմսի» կողմից Հայաստանի լավագույն բանկ եւ պետական պարտքերի կառավարման գծով կառավարության լավագույն գործակալ ճանաչվելը: Նա նաեւ ընդգծեց իր ղեկավարած բանկի վճարած հարկերի մեջ շահութահարկի մեծ չափաբաժնի առկայությունը՝ 589 մլն դրամից 429 մլն դրամը: «Կոնվերս բանկն», ըստ նրա գլխավոր տնօրենի, առաջին բանկն է իր 6 մլրդ դրամ կապիտալով, այս տարվա առաջին եռամսյակի 615 մլն դրամ շահույթով երկրորդն է, իսկ հաճախորդների թիվն աճել է, գերազանցելով 57 հազարը, իսկ բանկում ներդրվող ավանդներն օրական աճում են մոտ 50 հազար դոլարով:

«Կոնվերս բանկն» առաջարկում է նաեւ նոր ծառայություններ՝ անհատական պահարաններ, անհատական մենեջերներ, անշարժ եւ շարժական գույքի առուվաճառքի միջնորդական ծառայություններ, կոմունալ վճարների գանձման ավտոմատացված համակարգ: Ի դեպ, վերջինիս առնչությամբ նշվեց, որ գերմանացի մասնագետների կարծիքով, ներկա զարգացումների պարագայում վճարման հին ձեւերը 5 տարի հետո այլեւս չեն լինի:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ստեղծվելու է անտառի պահպանության ծառայություն

Կառավարությունը հաստատեց նոր «Անտառային օրենսգիրքը»

Հայաստանում անտառային հողերը կազմում են 350 հազար հա, որոնք հիմնականում հատուկ եւ պահպանական նշանակության են: Մոտ 10 հազար հա արտադրական նշանակության անտառներ են: Ներկայացնելով կառավարության հաստատած «Անտառային օրենսգիրքը», տեղեկացրեց գյուղատնտեսության նախարար **Դավիթ Լոքյանը**: Նա նաեւ նշեց, որ 1994 թ. ընդունված օրենսգիրքն այլեւս չի համապատասխանում ներկա իրողություններին:

Նոր օրենսգրքում, ինչպես արդեն նշվեց, հստակ բաժանված են անտառների տեսակները եւ պարզաբանումներ են տրված դրանցից յուրաքանչյուրի վերաբերյալ: Անտառները շարունակվելու են համարվել պետության բացառիկ սեփականությունը, բայց հնարավորություն է տրված համայնքներին եւ ֆիզիկական անձանց ստեղծելու անտառներ եւ կառավարելու դրանք: Ամրագրվել է նաեւ անտառների հավասարմագրային կառավարման սկզբունքը:

Անտառներն այսուհետեւ կարող են վարձակալության հանձնվել նախկին օրենսգրքով սահմանված 10 տարվա փոխարեն 49 տարով, որպեսզի այնտեղ ներդրումներ կատարողները ժամանակ ունենան արդյունք ստանալու: Գյուղնախարարը նշեց, որ միջազգայնորեն ընդունված է վարձակալման 99 տարվա ժամկետը:

Թերեւս գլխավոր՝ անտառների պաշտպանության հարցի վերաբերյալ Դավիթ Լոքյանը հայտնեց, որ ստեղծվելու է անտառային պահպանության ծառայություն: Այս կառույցի աշխատակիցներն ունենալու են զենք կրելու իրավունք, համարվելու են պետական ծառայողներ, նրանց միակ գործառույթը լինելու է անտառի պահպանության իրականացումը: Ծառայության ստեղծման նպատակն է տարանջատել անտառ շահագործողին եւ պահպանողին, որովհետեւ նույն իրավաբանական անձը չի կարող անտառը շահագործել եւ միաժամանակ հսկողություն իրականացնել:

Դավիթ Լոքյանը, պատասխանելով լրագրողների հարցերին, հայտնեց, որ մինչեւ այս տարեվերջ Երեւանի շրջակայքում մոտ 150 հա անտառ կհիմնվի: Նա հայտնեց, որ, ըստ նոր ընդունված սկզբունքի, մինչ ծառատունկ կատարելը, տարածքն առանձնացվում է, կառուցվում է ոռոգման ցանց: Նախարարն առաջարկեց լրագրողներին մեկնել Նորքի անտառ եւ տեսնել, թե անցյալ տարվա ծառատունկն ինչ արդյունքներ է տվել:

Տեղեկացվեց նաեւ, որ Տավուշի մարզում շուրջ 100 հազար հա տարածքի վրա անտառաստեղծման պլանների մշակման մրցույթ է հայտարարվել, որին մասնակցում են տեղական եւ արտասահմանյան կազմակերպություններ:

Ա. Մ.

Մարշալ Բաղրամյանից՝ Ծովակալ Իսակով

Դեսպանատան նոր շենքը կգա՞ դեսպան Էվանսի վրա

Երեկվանից ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանությունն արդեն նախկին Մարշալ Բաղրամյան հասցեից տեղափոխվում է Ծովակալ Իսակովի, ավելի ստույգ՝ Ամերիկյան պողոտա 1: Ավելի վաղ տարածած հաղորդագրության մեջ նշվում է, որ ԱՄՆ դեսպանատան այցելուները կօգտվեն նոր շենքի արեւելյան մուտքից, որը գտնվում է նոր անվանակոչված Ամերիկյան պողոտայի ստորին մասում՝ Ծովակալ Իսակովի պողոտայով դեպի Էջմիածնի հին մայրուղին:

Երեւանում ԱՄՆ դեսպանությունը բնական աշխատանքային հուն կվերադառնա մայիսի 2-ից: Հյուպատոսական բաժինը կվերաբացվի մայիսի 3-ին:

Հայկական մամուլում վերջին օրերին, վկայակոչելով իրազեկ աղբյուրներ, նշվում է, որ ամենայն հավանականությամբ դեսպան Ջոն Էվանսը նախքան ժամկետը լրանալը հետ կկանչվի Վաշինգտոն: Մասնավորապես «Հայկական ժամանակ» օրաթերթը գրել էր, որ Էվանսի հետկանչի պատճառը տարակարծություններն են պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի հետ:

Տեղափոխման աշխատանքների պատճառով երեկ հնարավոր չէր տեղեկություն ստանալ, թե ինչքանո՞վ են իրականությանը մոտ Էվանսին հետ կանչելու խոսակցությունները: Անշուշտ, դեսպանության պատասխանը պիտի լիներ բացասական: Մնում է հուսալ, որ դեսպան Էվանսը նոր շենք տեղափոխվելով հաջողակ գործունեություն կծավալի:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ

«Արքան» ապահովագրվա՞ծ է կապի խափանումներից

Միասնական վճարային համակարգը նշեց իր 5-ամյակը

Միասնական վճարային համակարգի ստեղծման գաղափարը բանկային համակարգում առաջացավ 90-ական թվականներին, իսկ արդեն 2000 թ. այդ գաղափարը կյանքի կոչվեց: Կենտրոնական բանկն ու 10 առեւտրային բանկեր հիմնադրեցին «Արմենիան քարդ» ՓԲԸ-ն: Այս մասին «Արքա» ընկերության հիմնադրման 5-ամյակի կապակցությամբ երեկ տեղի ունեցած միջոցառման ժամանակ ասաց ընկերության գործադիր տնօրեն **Շահեն Հովհաննիսյանը**: Նա նշեց, որ անցած 5 տարիներին «Արքա» քարտերով 67 մլրդ դրամի գործարքներ են կատարվել: Ներկայումս միասնական վճարային համակարգին անդամակցում են 14 բանկեր եւ եւս 2-ը դիմում են ներկայացրել միանալու համար: Համակարգը թողարկել է մոտ 70 հազար «Արքա», «Վիզա», «Մաստեր քարդ» պլաստիկ քարտեր, գործում են 60 բանկոմատներ, 565 պլաստիկ քարտերի կանխիկացման եւ սպասարկման կետեր, միասնական կոմունալ վճարումների համակարգ եւ այլն: 2005 թ. «Արքայի» համար նշանակալից է նոր տեխնոլոգիաների ներդրմամբ եւ առաջին անգամ չիպային քարտերով իրականացված գործարքով:

«Ապահովագրվա՞ծ են միասնական վճարային համակարգի բանկոմատներն ու կանխիկացման կետերը «Արմենտելի» մատակարարած կապի խափանումներից» հարցին Շահեն Հովհաննիսյանը պատասխանեց, որ ներկայումս բանակցություններ են տարվում երեք կազմակերպությունների հետ կապի այլընտրանքային միջոցներ ունենալու համար: Ընկերությունը բանակցում է նաեւ «Արմենտելի» հետ, որից հետո պարզ կդառնա, թե «Արքան» կապի խափանման համար դասական հայց կներկայացնի՞ «Արմենտելի» դեմ:

Ա. Մ.

Հանրահավաքի նախընթաց օրը...

1-ին էջից

Սեւանի պատահարի հետաքննությունից առայժմ որեւէ արդյունք չկա, որեւէ մեկը չի ձերբակալվել կամ պատասխանատվության ենթարկվել պատահածի համար:

«Մենք ունենք մեր հետաքննության արդյունքները: Դրանք ցավոք չենք կարող հրապարակել, որովհետեւ այդ դեպքում իրավական ապացույցներ պիտի ներկայացնենք, որի իրավասությունը չունենք: Բայց մենք գիտենք, որ հանրահավաքի նախընթաց օրը Սեւան է այցելել բարձրաստիճան մի պաշտոնյա: Գիտենք ով է նա, ում հետ է զրուցել», լրագրողներին տեղեկացրեց կուսակցության նախագահ Արամ Կարապետյանը: Նրա պնդմամբ, վերջինս հանդիպել է տարածաշրջանի նույնպես բարձր պաշտոնյաների հետ եւ հրահանգել կանխելու ապագա հանրահավաքային միջոցառումները Գեղարքունիքում, մասնավորապես հաջորդ օրը կայանալիք հանրահավաքը:

Եթե հետաքննության արդյունքները չբավարարեն, Արամ Կարապետյանը խոստանում է հրապարակել այդ պաշտոնյայի անունը:

Հարցաքննությունները շարունակվում են, եւ այսօր, իբրեւ վկա, Գեղարքունիքի դատախազություն է հրավիրվել նաեւ Արամ Կարապետյանը:

Երեկ կուսակցության երեւանյան կառույցների 4 ակտիվիստների եւս կանչել են հարցաքննության: Ըստ «ՆԺ»-ի ղեկավարի, իրենց ակտիվիստների նկատմամբ հետապնդումներ են սկսվել:

Այնուամենայնիվ, «Նոր ժամանակներ»-ը եկող շաբաթվանից շարունակելու է հանրահավաքները Էջմիածնում, Երեւանում, Վարդենիսում, Մարտունիում:

Երեկվա հանդիպմանը կոալիցիայի ներկայացուցիչներից ոչ ոք չկար:

Արամ Կարապետյանն առանձնակի հույսեր չի կապում, թե կոալիցիան մինչեւ վերջ կմասնակցի աստիճանաբար աշխուժացող գործընթացներին՝ «որովհետեւ կոալիցիան քաղաքական պատասխանատվություն կրող է, եւ շատ հարցերում իշխանությունը նրան բանի տեղ չի էլ դնում»:

Այս միավորումից գլխավոր ակնկալիքը ընդդիմադիրների համատեղ զանգվածային միջոցառումների անցկացումն է առաջիկայում:

Ընդդիմադիր խոշոր թեւը՝ «Ազգային միաբանությունը» չի միացել միջադեպի դատապարտման առիթով միավորված քաղաքական ուժերին: Ակնհայտորեն ընդդիմադիր դաշտում գործողությունների առաջնորդի տիտղոսակիր լինելու անզիջում պայքարը շարունակվում է:

Փակ քննարկումը որեւէ գործնական արտահայտություն չունեցավ: Որոշվեց միայն, որ հաջորդ շաբաթ քաղաքական ուժերը կրկին կհանդիպեն՝ քննարկելու այս անգամ հաջորդող միջանկյալ ժամանակընթացքի իրադարձությունները:

Կալանել են Արամ Կարապետյանի ծառայողական 2 «Վոլգա» մեքենաները

Երեկ «Երեւան» հյուրանոցում տեղի ունեցած քաղաքական ուժերի հանդիպման ընթացքում կալանվել են «Նոր ժամանակներ» կուսակցության նախագահին սպասարկող 2 «Վոլգա» մեքենաները: «Մեկին վարորդով տարան, մյուսին՝ առանց վարորդի», **«Ազգի»** հետ հեռախոսազրույցում հայտնեց Արամ Կարապետյանը:

Կալանման պատճառը երթեւեկի կամ հասարակական կարգի խանգարումը չի եղել, բացատրել են այսպես՝ «Սեւանի գործով է»: Սակայն կալանողները եղել են ոչ թե Գեղարքունիքի մարզի, ուր քննվում է Սեւանի գործը, այլ Երեւանի ոստիկանությունից:

Կ. Դ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Թուրքիայի վարչապետ Էրդողանը «մարտահրավեր» է նետում

Նպատակը Հայաստանին «անկյուն խցկելն է»

Ապրիլի 26-ին, պատասխանելով Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի նամակին, ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը եւս մեկ անգամ ընդգծել էր առանց նախապայմանների հարաբերություններ հաստատելու անհրաժեշտությունը, ասել էր, որ կարող է գումարվել միջկառավարական հանձնաժողով՝ քննարկելու երկու երկրների միջեւ առկա կարեւոր խնդիրները, ապա եւ ավելացրել. «Երկկողմ հարաբերությունների զարգացման պատասխանատվությունը կրում են կառավարությունները, եւ մենք իրավասու չենք դա թողնել պատմաբաններին»:

Չնայած ՀՀ նախագահի հստակ դիրքորոշմանը, թուրքական մամուլը գրեց, որ նրա պատասխանը խուսափողական է, իսկ Թուրքիայի արտաքին գերատեսչությունը դա համարեց «տեղեկատվական հնարքներով հարուստ», որպեսզի հիմնավորի «առանց ցեղասպանության մեղադրանքների պարզաբանման» Հայաստանի հետ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու անհնարինությունը:

Ահա թե ինչու Էրդողանն անտեսելով արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլի հայտարարությունը, թե թուրքական իշխանությունները պաշտոնական հայտարարությամբ հանդես կգան Հայաստանի նախագահի ուղերձն ուշադիր ուսումնասիրելուց հետո միայն, հայտարարեց. «Քոչարյանի նամակը կարդացել եմ տող առ տող: Մենք չենք ասել, թե քաղաքականությունը պետք է թողնել պատմաբաններին եւ սոցիոլոգներին: Քաղաքականությունն, իհարկե, մենք ենք իրագործելու: Սակայն քաղաքական որոշում կայացնելուց առաջ լուծելու կարեւոր խնդիրներ կան: Դրանք պատմությունից բխող խնդիրներ են: Այդ խնդիրներն արտացոլված են արխիվային փաստաթղթերում: Մենք մարտահրավեր ենք նետում: Բացում ենք մեր պատմական արխիվները: Եթե ունեք, դուք էլ ձերը բացեք: Բանականությունը տիրապետում է իրավիճակին: Այսինքն՝ անհնար է լոբբիստական գործունեությամբ որեւէ տեղ հասնել: Աշխարհի որոշ երկրներում խորհրդարանների ընդունած որոշումներով՝ նույնպես: Չենք կարող ժխտել բանականության եւ գիտության նշանակությունը»:

«Ազգը» նախորդ համարում նախագահ Քոչարյանի պատասխան նամակի թուրքական արձագանքների առնչությամբ նշել էր, որ Անկարայի պաշտոնական հայտարարությունը հստակություն կհաղորդի դրանց, այդպիսով կհստակեցվի Հայաստանի նկատմամբ Թուրքիայի ներկա կառավարության դիրքորոշումը: Ըստ երեւույթին դիրքորոշման էությունը չի փոխվել: Այլապես թուրքական հանրային հեռուստատեսությունն ապրիլի 27-ին լրատվական գլխավոր ծրագրում որպես առաջնորդող լուր Էրդողանի վերոհիշյալ հայտարարությանն անդրադառնալիս դա չէր որակի «մարտահրավեր», եւ ոչ էլ «Աքշամ» թերթը գոհունակությամբ կարձանագրեր, որ «Հայաստանն անկյուն է խցկվում»:

Իրականում խնդիրը ոչ թե Հայաստանին անկյուն խցկելն է, այլ դա մարտահրավերով պայմանավորելը: Քանի որ մարտահրավերի պատճառը Հայոց ցեղասպանությունն է, իսկ դա միջազգայնորեն է ճանաչվում, ուստի Հայաստանին Թուրքիայի նետած մարտահրավերը դառնում է անիմաստ: Իսկ ցեղասպանության ճանաչումը կասեցնելու համար միջազգային հանրությանը մարտահրավեր նետելու դեպքում ակնհայտորեն անկյուն է խցկվում Թուրքիան: Այս պայմաններում ցեղասպանության հարցում Թուրքիայի ռազմավարությունը մնում է անորոշ, փոխարենը որոշակիորեն առաջին պլան է մղվում ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի ապրիլքսանչորսյան ելույթը:

Ըստ երեւույթին, ելույթի բովանդակությունը, ելույթում «թուրք-հայկական համատեղ հանձնաժողով» ստեղծելու առաջարկի սատարման առանձնակի ոգեւորել են վարչապետ Էրդողանին, որ նա ՀՀ նախագահի պատասխան նամակին արձագանքելիս Հայաստանին առաջարկում է նախքան դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելը՝ պարզաբանել «ցեղասպանության մեղադրանքների ճշմարտացիությունը», ընդ որում՝ պատմաբանների օգնությամբ: Դրանով հայ-թուրքական հարաբերությունները պայմանավորվում են ցեղասպանության հարցով, հարցը Հայաստանի համար դառնում է նախապայման:

Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացի ծավալման պայմաններում ակնկալել, որ Հայաստանը կընդառաջի Էրդողանի նկրտումներին, իրատեսական չէ: Հետեւաբար վերջինիս ցեղասպանության մեղադրանքների ճշմարտացիությունը պարզաբանելու առաջարկը ոչ այլ ինչ է, քան Հայաստանի հետ հարաբերությունների մերժում: Այս դեպքում հարաբերությունները շարունակ ներքաշվում են ԱՄՆ-Ռուսաստան-Եվրոմիություն մրցապայքարի ոլորտ, դրանց նախաձեռնությունը մնում է միջազգային այս ուժերի ձեռքում, որոնք էլ կարգավորմանը մոտենում են սեփական շահերի տեսանկյունից:

Դա էլ ավելի է բարդացնում հայ-թուրքական հարաբերություններում առաջընթացը: Ազդեցության գոտիների համար միմյանց հետ պայքարող միջազգային այս ուժերը զուգահեռաբար սկսում են պայքարել նաեւ հայ-թուրքական հարաբերությունների նախաձեռնության համար: Արդյունքում Հայաստանը զրկվում է Թուրքիայի միջոցով արտաքին աշխարհ դուրս գալու, իսկ Թուրքիան՝ պատմական բեռը թոթափելու հնարավորությունից: Նա, դառնալով սեփական պատմության գերին, միաժամանակ դառնում է ամերիկյան Կոնգրեսի պատանդը, որ հանկարծ դրա օրակարգում չհայտնվեն Հայոց ցեղասպանության բանաձեւերը:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ՀՀ ԱԺ խորհրդարանի նախագահի պաշտոնական այցը Վրաստան

Արթուր Բաղդասարյանի գլխավորած խորհրդարանական պատվիրակությանը երեկ ընդունեց Վրաստանի նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլին: Բարեկամական ողջույնից հետո նա ափսոսանք հայտնեց, որ ստիպված է եղել հանդիպման ձեւաչափը փոխել: Ի դեպ, հանդիպումը կայացավ ծրագրածից օր առաջ: Իսկ պատճառը Սաակաշվիլու այցն է մեծապես հայաբնակ Նինոծմինդայի շրջան, ուր հիմնադրվելու է հայկական նոր դպրոց: Սաակաշվիլին վստահեցրեց, որ Վրաստանի իշխանություններն արդեն սկսել են լրջորեն զբաղվել Ջավախքի խնդիրների լուծմամբ: Աշնանը կնորոգվեն ոչ միայն Ջավախքի ճանապարհային ներքին ցանցը, այլեւ Ախալքալաք, Ախալցխա, Թբիլիսի ճանապարհը՝ մինչեւ Թուրքիայի սահման: Ռուսական ռազմաբազաների դուրսբերումը, երկրի նախագահի հավաստիացմամբ, չի անդրադառնա Ջավախքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական վիճակին: Չնայած Վրաստանի իշխանությունները դրանց տեղում մտադիր չեն նոր ռազմաբազա հիմնել, սակայն տեղի զինծառայողներին ավելի բարձր աշխատավարձով առաջարկում են աշխատել մոտակա մյուս զորամասերում: Այդպիսի ցանկություն չարտահայտողների համար էլ իրականացվելու է սոցիալ-տնտեսական վիճակի բարելավման ծրագիր:

Ի պատասխան ՀՀ ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի՝ ջավախահայության սոցիալ-տնտեսական իրավունքների պաշտպանման հարցերին, Սաակաշվիլին վստահեցրեց, որ նշված խնդիրները հնարավոր արագությամբ լուծվելու են: Արծարծվող երրորդ խնդրի՝ աբխազական երկաթուղու գործարկման առնչությամբ Սաակաշվիլին հայտնել է վրացական կողմի համաձայնությունը: Հիշեցնենք, որ երկու շաբաթ առաջ Արթուր Բաղդասարյանը համարժեք համաձայնություն է ստացել ռուսական կողմից:

ՀՀ ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի եւ Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Նինո Բուրջանաձեի առանձնազրույցին հաջորդած համատեղ ասուլիսում երկու բանախոսներն էլ փաստեցին իրենց զրույցի բարեկամական եւ գործնական բնույթն ու կարեւորեցին վրաց-հայկական արդեն իսկ խոր բարեկամական հարաբերությունների զարգացումն ու գործնական քայլերի իրականացումը:

Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Արթուր Բաղդասարյանը կարծիք հայտնեց, որ աբխազական երկաթուղու գործարկման խնդրում բոլոր կողմերի առանձին համաձայնություններն առկա են եւ քաղաքական կամքի դրսեւորման դեպքում կլինեն նաեւ ֆինանսական ներդրումներ:

Ջավախքի հետ կապված հայկական կողմին հուզող առաջին խնդիրն այնտեղ բնակչության սոցիալական վիճակն է եւ իրավահավասարությունը, որը թույլ տա նրանց զգալ իրենց հայրենիքում, ինչպես մյուս վրաստանաբնակները:

Նինո Բուրջանաձեն հավաստեց, որ այդ խնդիրները վրաց իշխանությունների ուշադրության կենտրոնում են ու թեեւ տնտեսական զարգացման եւ նոր աշխատատեղերի բացման առումով հպարտանալու փաստեր չունեն, սակայն դա բացատրվում է միմիայն երկրի ընդհանրապես ծանր կացությամբ: Բուրջանաձեն գոհունակություն հայտնեց Ջավախքի ինքնորոշման խնդրին ՀՀ իշխանությունների մոտեցումների առնչությամբ եւ կարեւորեց, որ Հայաստանը ռուսական ռազմաբազաների Վրաստանից դուրսբերման խնդիրը համարում է տվյալ երկրի ներքին գործը:

Առանձնազրույցում երկու երկրների ԱԺ նախագահները պայմանավորվել են «Ընդլայնվող Եվրոպա. նոր հարեւաններ» ծրագրում հանդես գալ համատեղ ծրագրերով: Առաջիկայում հավանաբար կկայանա նաեւ կովկասյան 3 երկրների խորհրդարանների ղեկավարների եւ ՌԴ Պետդումայի նախագահի հանդիպումը:

Այսօր նախատեսված է հանդիպում վարչապետ Նողաիդելու, վրաց պատրիարք Իլյա 2-րդի հետ, այցելություն Վրաստանում ՀՀ դեսպանություն, հայկական պանթեոն:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հայ-թուրքական հարաբերությունների, ցեղասպանության հարցերով համահայկական ծրագրի մշակում

1-ին էջից

Փորձագետների հանձնախմբի երեւանյան հանդիպմանը մասնակցում էին երկու տասնյակ գործիչներ, որոնց թվում՝ Վահագն Տատրյանը, Յուրի Բարսեղովը, գործունեությունը դադարեցրած Թուրք-հայկական հաշտեցման հանձնախմբի անդամներ Անդրանիկ Միհրանյանն ու Վան Գրիգորյանը, պատմաբաններ Ռիչարդ Հովհաննիսյանը, Ռուբեն Սաֆրաստյանը եւ հայ հասարակության հայտնի այլ դեմքեր:

Երկօրյա աշխատանքների ընթացքում փորձագիտական հանձնախումբը կանգ առավ հայ-թուրքական հարաբերությունների, Հայոց ցեղասպանության իրավական, քաղաքական, պատմական ասպեկտների վրա: Մասնավորապես.

ա) Հայոց ցեղասպանության իրականացման ժամանակը եւ նրա պարբերականացումը (մասնավոր 1876-1914 եւ 1915-1923 թթ.):

բ) Ցեղասպանության հետեւանքով սպանվածների եւ տեղահանվածների թիվն ըստ փուլերի:

գ) Միջազգային իրավական հենքը Հայոց ցեղասպանության իրականացման ժամանակ՝ թուրքերի եւ թուրքական պետության պատասխանատվությունը պարզելու համար:

դ) ՄԱԿ-ի 1948 թ. դեկտեմբերի 9-ի կոնվենցիայի կիրառելիության հնարավորությունը (հետադարձ ուժը) Հայոց մեծ եղեռնի պարագայում:

ե) Հայերի ցեղասպանությունը եւ վաղեմության ժամկետի բացակայությունը մարդկության դեմ հանցագործությունների հարցում:

զ) Հայոց ցեղասպանության ճանաչման քաղաքական եւ միջազգային իրավական կարեւորությունը:

է) Հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման պայմանները միջազգային իրավունքի հենքով (մասնավորապես՝ Թուրքիայի կողմից Հայոց ցեղասպանության իրագործման դատապարտում, կոտորածների ժառանգների՝ պատմական հայրենիք վերադառնալու իրավունքի ճանաչում, նյութական եւ բարոյական վնասի փոխհատուցում, տարածքային ասպեկտներ):

Մոսկվաբնակ քաղաքագետ Անդրանիկ Միհրանյանը կարեւոր է համարում, որ Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի շրջանակներում ձեւավորված եւ գործող փորձագետների հանձնախումբը կարողանար հայ-թուրքական հարաբերությունների, Հայոց ցեղասպանության համահայկական ծրագիր մշակել:

Միհրանյանը սխալ է համարում այն տեսակետը, որ հայ-թուրքական հարաբերություններում, մասնավորապես Հայոց ցեղասպանության հարցում պաշտոնական Երեւանն ունենա մեկ դիրքորոշում, սփյուռքը՝ մեկ այլ: «Դիրքորոշումը պետք է լինի նույնը: Հայաստանը պետք է դառնա Ցեղասպանության հարցում սուբյեկտը եւ ճանաչման խնդիրը դնի Թուրքիայի եւ միջազգային հանրության առաջ: Պետությունը պետք է դնի ոչ միայն ճանաչման, այլեւ ֆինանսական, նյութական, նույնիսկ տարածքային պահանջների հարցերը», ասաց նա փորձագետների հանձնախմբի երկրորդ նիստում, որը տեղի ունեցավ Երեւանում ապրիլի 25-26-ը:

Անդրանիկ Միհրանյանը կարծում է, որ Հայաստանի պետությունը չպետք է միայն հայտարարի, որ պահանջում է Հայոց ցեղասպանության ճանաչում եւ վերջ, մյուս խնդիրները թողնելով Հայաստանի ապագա նախագահներին: Մյուս կողմից, քաղաքագետը կարծում է, որ տարածքային առումով չպետք է լինեն ցնորական պահանջներ:

Ռուբեն Սաֆրաստյանը կարծում է, որ Հայաստանը պետք է շարունակի ճնշում գործադրել Թուրքիայի վրա, ընդլայնի դաշնակիցների շրջանակը. «կարեւոր է, որ ճնշումը Թուրքիայի վրա հետզհետե ուժեղանա»: «Մենք (հանձնախումբը) կարող ենք դիմել Հայաստանին, որպեսզի պետական մակարդակով բարձրացնի Թուրքիայի տարածքում հայկական հուշարձանների խնդիրը», ասաց Սաֆրաստյանը:

Երկօրյա քննարկումների ընթացքում խոսվեց նաեւ Հայոց ցեղասպանության իրավական եւ քաղաքական ասպեկտների մասին: Արդյոք 1948 թ. դեկտեմբերի 9-ի ՄԱԿ-ի կոնվենցիան կիրառելի՞ է Հայոց ցեղասպանության դեպքում, պե՞տք է Հայաստանը դիմի ՄԱԿ-ին կամ Միջազգային դատարանին, պարզելու՝ 1915 թ. տեղի ունեցածը ցեղասպանությո՞ւն է, թե՞ ոչ: Ի վերջո, Հայոց մեծ եղեռնի համար այսօրվա Թուրքիան պատասխանատո՞ւ է, թե՞ ոչ: Եթե պատասխանատու է, ապա ի՞նչ չափով: Ցեղասպանության լավագույն մասնագետներից Վահագն Տատրյանը կարծում է, որ երբեք չպետք է դիմել որեւէ դատարան, «դա պիտի լինի բացարձակ թակարդ հայ ազգի համար»:

Երկօրյա քննարկումների ընթացքում բնականաբար հնարավոր չէր Հայոց ցեղասպանության, հայ-թուրքական հարաբերությունների միասնական դիրքորոշում մշակել, քանի որ հանձնախումբն ընդամենը երկրորդ նիստն էր գումարում, բացի այդ, քննարկվող հարցերը տարողունակ են եւ վիճարկելի: Քննարկումների ընթացքում ակնհայտ էին հանձնախմբի անդամների տեսակետների բախումները, ինչը, անշուշտ, օգտակար է, քանի որ դրանց արդյունքում է ծնվում ճշմարտությունը: Մեր կողմից անհրաժեշտ ենք համարում նկատել, որ հանձնախմբին պետք են նաեւ երիտասարդ, արդի միջազգային հարաբերություններին քաջածանոթ անդամներ:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Ստեղծված է Մերձդնեստրի հայերի միություն

Տիրասպոլից ստացված տեղեկատվության համաձայն, ապրիլի 24-ին ինքնահռչակ Մերձդնեստրի Մոլդավական Հանրապետությունում ստեղծվել է Մերձդնեստրի հայերի միություն: Այդ չճանաչված հանրապետությունում ապրում են առնվազն հազար հայեր: Տվյալ տարածքում հայկական առաջին բնակավայրը հիմնվել է 1792 թ. հուլիսի 25-ին, ըստ Ռուսիո Եկատերինա Բ կայսրուհու հրամանի: Սբ. Գրիգոր Լուսավորչի անունով քաղաքը կոչվեց Գրիգորիոպոլիս:

Միության վարչության նախագահ է ընտրված տիրասպոլցի գործարար Գեղամ Գեւորգյանը: Վարչության կազմում են նաեւ Ռոբերտ Կիրակոսյանը (բժիշկ), Նիկոլայ Սեֆերյանը (ժողովրդական պատգամավորների խորհրդի նախկին նախագահ), Թամար Շաղոյանը (ուսուցչուհի), Էռնեստ Վարդանյանը (Մերձդնեստրի ռադիոյի աշխատակից), ինչպես նաեւ Դուբոսարիի համայնքի ներկայացուցիչները:

Ստեղծված է նաեւ համայնքի խորհուրդ, որը կհավաքվի տարեկան երկու անգամ՝ ապրիլի 24-ին եւ հոկտեմբերի 13-ին: Պ. Ք.

Օջախ

Ախալցխայի խեղճությանը դեմուդեմ

Վրաստանի մայրաքաղաքն այս օրերին անսովոր եռուզեռի մեջ է. քաղաքի կենտրոնում վերանորոգվում են այնտեղի խոր ճաքեր ունեցող ու կիսավեր պատմամշակութային շենքեր, որոնք մեր սեփականատերերը վաղուց արդեն հողին էին հավասարեցրել: Թբիլիսիի կենտրոնում այդ բազմագույն աղյուսե շենքերից ոչ մեկը չի քանդվել, դրանց հետ համեմատելիս մեր քաղաքի կենտրոնում՝ Բուզանդի, Արամի եւ Ամիրյան փողոցներում քանդված բազալտե շենքերը առանց երկմտանքի կարելի է ամրակուռ անվանել: Վերանորոգումից բացի, քաղաքը նաեւ ծաղկազարդվում էր եւ իսկական եվրոպական քաղաքի տեսք ստանում: «Բուշի այցի հե՞տ է կապված այս փոփոխությունը», հարցրեցի վրացի լրագրող Իրակլիին: «Ոչ», պատասխանեց նա, «թավշյա» հեղափոխությունից հետո քաղաքը սկսել է ապրել, գեղեցկանալ»:

Ախալցխայում ապրող Գարբուշ պապիկը հակառակ կարծիք ուներ.

«Բուշը պիտի գա, ատոր համար է: Պատերը կծեփակցնեն, սիրունցնեն գը, բան կենեն: Թիֆլիսի էդ 2-3 փողոցն է, հըլը ուրիշ տեղ գնա, տես լա՞վ է»:

Ախալցխայում վիճակն իսկապես տխուր էր, քաղաք մտնելիս կանգնում ես խեղճությանը դեմուդեմ. քարուքանդ ճանապարհներ, կիսամութ փողոցներ, տխուր դեմքեր...

«Ինչո՞ւ են ճանապարհներն այսպես», հարցնում եմ Գարբուշ պապիկին:

«Ամեն տարի շինեն գը, 2 ամիս կանցնի, նորից քանդվի գը: Մե ֆիչըմ կենեն, էնքան որ մարդկանց աչքերը փակեն: Քաղաքը լրիվ քարուքանդ է: Մի ժամանակ շատ լավ էր, լուսակ էր, ամեն առավոտ կավլեին: Հիմի հեչ, քաղաքը աղբանոց է դառել: Ամեն տարի խոսք կուտան, հենց աթոռին նստան, մոռանան գը: Մե տարվա մեջ 3 գուբերնատոր փոխվավ, ասոնք փող չունին, փող որտեղի՞ց, փող ըլնի՝ կուտեն», ասում է նա:

Քաղաքում աշխատանք գտնելը շատ դժվար է, շատերի պես նրա 2 որդիներն էլ մեկնեցին Ռուսաստան: «Հոս գործ չկա, եթե եղավ՝ վրացոնց կուտան, մեզի չեն տա: Մի ժամանակ մեր վրա խնդային գը, որ փորելու գործեր կենեինք, հիմա իրենք կենեն, մեզի չեն տա: Ո՞վ էր տեսե, վրացին շինարար աշխատի, էդտեղ բան չկար, վրացին պիտի կաբինետում նստեր, բալնիքը տաներ- բերեր», շարունակում է նա:

Հայերը հույսեր կապո՞ւմ են Սաակաշվիլու հետ: «Հեչ մի անգամ ալ հույս չունինք, ոչ էլ կունենանք: Վրացիք արդեն չեն ուզե, էն օրը կճվային՝ փոխեցիք: Ինչ որ խոսք տվավ, էդիկ չի էնե: Մարդիկ լավ չեն ապրե, վրացիք էլ, հայերն էլ, մուրացկան են դառե: Ամբողջ օրը դոմինո կխաղան, ինչ էնեն»:

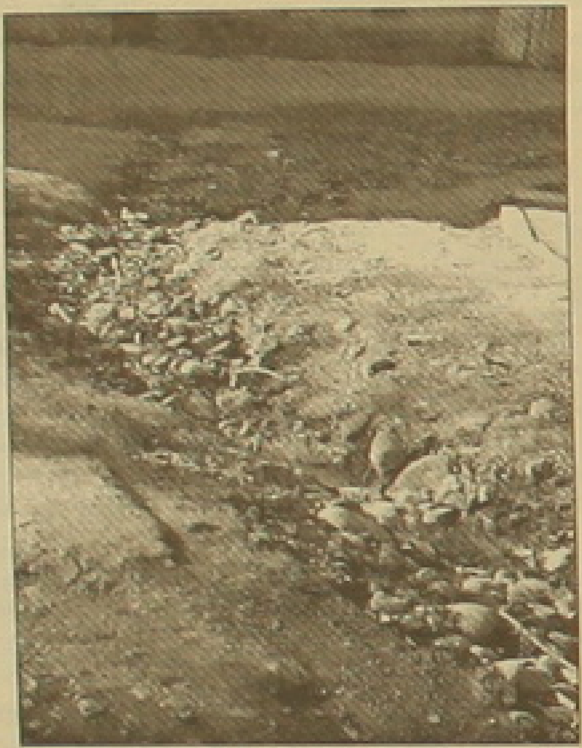

Սբ. Նշան տանող ճանապարհը:

Վերջին տարիներին Ախալցխայում հայերի թիվը, հասկանալի պատճառներով, գրեթե կիսով չափ նվազել է: Նրանց ամենամեծ խնդիրը աշխատանք գտնելն է: Հայերի պատմելով, շատերը փոխում են իրենց ազգանունը, զուտ աշխատանք ստանալու ակնկալիքով: Մեզ ուղեկցող տաքսու վարորդի ազգանունը Նանայան էր: «Հա՞յ, Նանոաշվիլի», կատակեցի: Նա ծիծաղով արձագանքեց ու որպես համաձայնության նշան ձեռք-ձեռքի զարկեցինք, որովհետեւ միանգամից հասկացավ ակնարկս: Ուծացման վտանգը վիրահայությանն սպառնում է նաեւ խառը ամուսնությունների տեսքով: Մեկ ժամվա հյուրընկալության ընթացքում մեկ դեպք հասցրեցինք արձանագրել. Քյուրքչյանների տոհմի արու զավակներից մեկը ամուսնացել էր վրացուհու հետ եւ ապրում է Գերմանիայում, որոշել են ընդմիշտ այնտեղ մնալ:

Ախալցխան հայաթափ է լինում, բայց այնտեղ դեռ մնացած հայերը փորձում են ոտքի կանգնել, իհարկե մեծ դժվարությամբ: Նոյեմբերից քաղաքում բացված «Պրեստիժ» հյուրանոցի տերը հայ է, 5 տարի տանջվել է հյուրանոցը կառուցելու համար, եւ ի վերջո հասել է նպատակին: Հյուրանոցի դիմացի երկհարկանի տան ճակատին փորագրված էր «անգլիչանին»: Հյուրանոցի տիրուհին պատմեց, որ տան տերը հայ է եղել, պատվելի մեկը, տունը մի քանի տարի առաջ է վաճառել ու գնացել:

Վերջին 1-2 տարիներին հայերն այստեղից մեկնում են ոչ միայն Ռուսաստան, այլեւ Իսպանիա: Հայերի լքված տները դժվար չէ զանազանել, դրանք անպայման զարդաքանդակներով են՝ արծիվ, նուռ, ծաղիկ...

Ախալցխայի հայերը պատվախնդիր են, իրենց տները լքելու դեպքում այլեւս չեն վերադառնում, բայց չեն դադարում քաղաքը սիրելուց ու ամեն առիթով հիշում են նախկին Ախալցխան, որն, ինչպես իրենք են սիրում ասել, ուրի՜շ քաղաք էր, ուրի՜շ մարդիկ էին: Հիմա քաղաքը փոխել է դեմքը, բնիկներին փոխարինել են նորեկները, բայց այնտեղ մնացած հայերը դեռ ամուր են, այնքան ամուր, որ Սբ. Նշան եկեղեցու դռներն այսօր բաց են:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ
Ախալցխա-Երեւան

ԿԱՀԻՐԵ

«Արեւ» օրաթերթի 90-ամեակը

Հայ գեղարուեստասիրաց միութեան «Թէքէեան» սրահին մէջ, քոքթէյլ ընդունելութեամբ մը պաշտօնական բացումը կատարուեցաւ ՌԱԿ-ի երիցագոյն մամուլին՝ Եգիպտոսի մեր պաշտօնաթերթին՝ «Արեւ» օրաթերթի 90-ամեայ հանդիսութեանց շարքին:

Ներկայ էին՝ Եգիպտոսի մօտ ՀՀ դեսպան դոկտ. Ռուբէն Կարապետեան, Կահիրէի Թեմական ժողովի ատենապետ Անդրանիկ Մեսրոպեան, ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի շրջանակային յանձնաժողովի ատենապետ Պերճ Թէրզեան, Հայ գեղարուեստասիրաց միութեան ատենապետ Գրիգոր Մարգարեան, Կոկանեան սրահի ատենապետ Նուպար Սիմոնեան, Հելիոպոլսոյ ՀԲԸՄ-Նուպար ատենապետ դոկտ. Կարօ Աբգարեան, «Ջահակիր» շաբաթաթերթի պատասխանատու Մարտիկ Պալայեան, ՌԱԿ-ի վարչականներ ու հոծ թիւով ազգայիններ:

Հայ ազգային հիմնադրամի ատենապետ Կարպիս Եազըճեան խօսք առնելով շնորհակալութիւն յայտնեց ներկաներուն եւ տուաւ հակիրճ պատմականը 1915 մայիսէն ի վեր անընդհատ լոյս տեսնող օրաթերթին, որ թիկունք կանգնած է միշտ մայր հայրենիքին, Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնին եւ սփիւռքահայութեան ազգապահպանման: Ան յայտարարեց, թէ 2005-ը 90-ամեակի տարի է: Նշեց նաեւ, թէ 8-րդ տարին ըլլալով լոյս կը տեսնէ օրաթերթի ամսական արաբական բաժինը՝ խմբագրութեամբ դոկտ. Մոհամմէտ Ռեֆաաթ էլ Իմամի:

Ողջունեց գաղութին մէջ 30 տարիներէ ի վեր գործադրուող համագործակցութիւնը՝ մասնաւորապէս ՀՅԴ «Յուսաբեր»-ի, ՍԴՀԿ «Ջահակիր»-ի եւ ՌԱԿ «Արեւ»-ի շրջանակներուն միջեւ ու կոչ ըրաւ շարունակել այդ ներդաշնակ գործակցութիւնը:

Իր խօսքի աւարտին ընկեր Եազըճեան շնորհակալութիւն յայտնեց յատկապէս ՀԲԸՄ-ին, որ բարոյապէս ու նիւթապէս նեցուկ կը կենայ թերթին:

Երեկոն անցաւ մտերմիկ, հայաբոյր եւ «Արեւ»-աշունչ մթնոլորտին մը մէջ:

ՌԱԿ ՄԱՄԼՈՅ ԿԵԴՐ. ԴԻՒԱՆ

«Հե՜յ գիտի Հառիճ, քեզեն էլ բան չմնաց»

Շատերին Շիրակի մարզի Հառիճ գյուղը հայտնի է իր վանքով, որը շարունակում է հիացնել ճարտարապետական հիանալի լուծումներով եւ սքանչելի ներդաշնակություն է կազմում շրջակա բնության հետ: Հառիճի բնությամբ հիացել է դեռեւս Կոմիտասը, որն իր նամակներից մեկում գրում է. «... ինձ համար կազդուրիչ եղան Հառիճի օդն ու ջուրը»: Հառիճեցիները միշտ հպարտացել են, որ իրենց գյուղում եղել են Խրիմյան Հայրիկը, Ներսես Աշտարակեցին, Ղազարոս Աղայանը, Պերճ Պռոշյանը, Պարույր Սեւակը, Ստեփան Զորյանը եւ այլք: Բայց հատկապես հպարտանում են, որ իրենց գյուղում է սովորել Ավետիք Իսահակյանը: Շատ հարուստ է Հառիճ գյուղի պատմությունը, որը սկսվում է դեռեւս Հայասայի թագավորությունից:

- Հե՜յ գիտի Հառիճ, քեզեն էլ բան չմնաց,- այսպիսի պատասխան ստացա, երբ գյուղամիջում հավաքված տարեց գյուղացիներին հարցրի նախկին եւ ներկա Հառիճի տարբերությունների մասին,- ըդման բան կեղնի՞, օր Հառիճը չմասնակցեր, Արթիկի շրջանի առաջին գեղն էր: Հմի ըդման գեղ կգտնի՞ս, օր մեր Հառիճի պես հարուստ պատմություն ունենա:

Հետանկախության տարիների ծանր ճգնաժամով պայմանավորված Հառիճում ծայր առան սոցիալական եւ տնտեսական բազմաթիվ խնդիրներ: Գյուղի համար հատկապես ծանր անդրադարձ ունեցավ արտագաղթը. այսօր մոտ 400 ծուխ ունեցող գյուղում 52 ընտանիք մշտական բնակություն է հաստատել Հայաստանից դուրս: Ներկայումս Հառիճի բնակչության 90 տոկոսի համար ապրուստի հիմնական միջոցը արտագնա աշխատանքն է: Տղամարդիկ գարնան բացվելուն պես մեկնում են գյուղից եւ վերադառնում միայն ձմռանը: Տնտեսությունը տնօրինելու ողջ ծանրությունն ընկնում է հիմնականում կանանց, նաեւ ծերերի ու երեխաների ուսերին: Խոտհունձի թեժ պահին կարելի է տեսնել գերանդիով հունձ անող ծերերի, 12-14 տարեկան պատանիների եւ նույնիսկ կանանց:

- Առաջ օր մեր գեղացիներին հարցնեիր՝ աշխարհի կենտրոնը ո՞րն է. կըսեին՝ Հառիճը: Ըը գնա հմի հարցրա, մահանա ման գուկան, օր գեղեն փախնին: Մեր տունը էդ խոպանը քանդեց, թե գեղը հմի 10 տղամարդ գտար՝ ըսա ամոթ քեզի, հենց գարունը կբացվի՝ սաղ թողնին-կերթան,- ծանր հոգոցով խոսեց մեկ այլ գյուղացի:

Հառիճեցիների հիմնական զբաղմունքը երկրագործությունն ու անասնապահությունն են: Բայց քանի որ գյուղը բարձր լեռնային է (ծովի մակարդակից գտնվում է մոտ 2003 մ բարձրության վրա), բնորոշվում է երկարատեւ ձմեռային եւ կարճատեւ ամառային զով կլիմայով, ուստի մշակաբույսերը խիստ սահմանափակ են, մշակում են հիմնականում կարտոֆիլ, գարի, նաեւ ցորեն: Բայց գյուղացու ջանքն իզուր է անցնում, քանի որ չի ստանում այն նվազագույն եկամուտը, որը գոնե կհանի ծախսերը՝ սերմացուի գինը, գյուղտեխնիկայի վճարումները, ոռոգման ջրի վարձը եւ այլն:

- Սեւ էղնիր էն օրը, օր հողը մեզի տվին,- դառնացած խոսեց մի գյուղացի,- առաջ գոնե ֆիչըմ եկամուտ կար, հմի էդ էլ չկա, մենակ տանջանքն է մնացել:

Գյուղապետը տեղեկացրեց, որ Հառիճի եւ հարեւան Նահապետավան գյուղի գյուղապետարանների ծրագիր է ներկայացվել կառավարությանը՝ ջրամբար կառուցելու վերաբերյալ, բայց մինչ օրս պատասխան չի ստացվել: Հողի ցածր բերքատվությունը մեծ վնաս է հասցրել նաեւ անասնապահությանը: Գյուղում այսօր շատ ընտանիքներ ապրում են քաղաքացու կարգավիճակով՝ չունենալով ոչ մի անասուն:

- Կովը ինչի՞ս է պետք, էդոր կերած խոտը ավելի շատ է, քան տված կաթը,- պատճառաբանեց գյուղացիներից մեկը:

Հառիճում ծնելիության մակարդակը խիստ ցածր է, մոտ 30-40 տոկոսն է համարվում վերարտադրող ընտանիք:

- Առաջ էդման ամիս չկար, օր մեր գեղը հարսանիք չեղներ. էն էլ ինչ հարսանիք, կողքի գեղերից հասնում գուկային նայելու: Էնքան երեխա կար, օր չէիր կրնա հաշվել, իսկ հմի՞:

Ծնելիության ցածր մակարդակը վտանգում է նաեւ դպրոցը, քանի որ մի քանի տարի հետո կունենա 3-4 հոգանոց դասարաններ: Հառիճում դեռեւս 7-րդ դարից գործել է դպրոց, որով գյուղը հռչակվել է որպես գրչության եւ մանրանկարչության կենտրոն: Այն որոշ ժամանակ եղել է Գեւորգյան ճեմարանի նախապատրաստական բաժանմունքը: Այստեղ են կրթություն ստացել Երեմիա Երաժիշտը, Տրդատ ճարտարապետը, կաթողիկոսներ Հովհան Օձեցին, Սահակ Ձորափորեցին եւ այլք:

Այսօր Հառիճն ունի նոր դպրոց (շահագործման է հանձնվել 1992 թվականին), որը դեռ շատ հեռու է՝ դարավոր կրթօջախի արժանի հետնորդը կոչվելու համար: Նախ եւ առաջ շենքային վատ պայմանները դժվարացնում են ուսման պատշաճ կազմակերպումը: Շենքը կառուցված է անհամապատասխան վայրում եւ համարյա գյուղից դուրս է: Տնօրեն տրն Հովհաննիսյանի կարծիքով՝ եթե դպրոցը կառուցված լիներ գյուղի մեջ, ապա քիչ թե շատ պաշտպանված կլիներ լեռնային սառնաշունչ քամիներից: Կառուցման օրվանից դպրոցը չի վերանորոգվել: Միայն 2003 թ. մասնակի վերանորոգվել է մի մասնաշենքը, բայց անբարեխիղճ աշխատանքի հետեւանքով արդեն շարքից դուրս է եկել: Անմխիթար վիճակում է հատկապես սանհանգույցը: Դպրոցը չունի մարզադահլիճ: Տնօրենությունը շատ անգամ է դիմել համապատասխան մարմինների՝ մարզադահլիճ կառուցելու համար, բայց որեւէ հուսադրող պատասխան չի ստացել: Այսօր Հառիճի դպրոցն ունի 227 աշակերտ, սակայն այս թիվը, արտագաղթով պայմանավորված, տարեցտարի նվազում է:

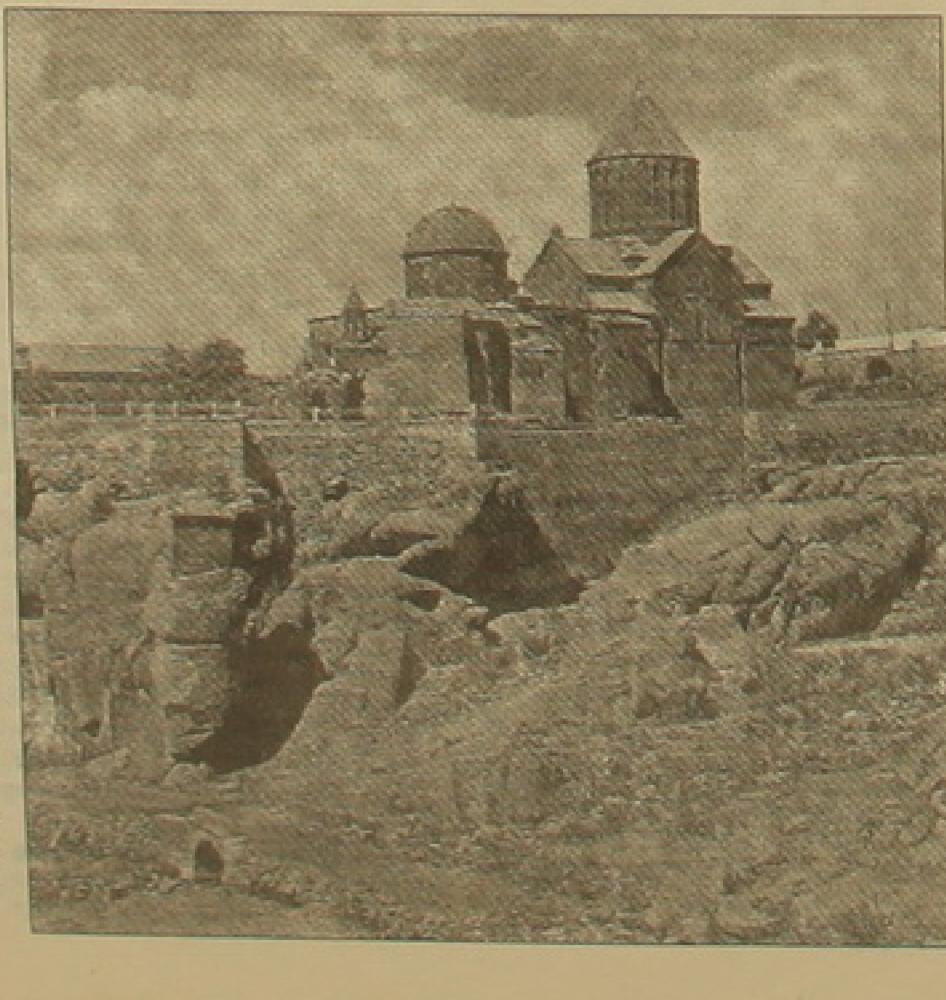

Հառիճն ունի մանկապարտեզ, մշակույթի տուն, փոստի բաժանմունք, որոնք եւս շենքային վատ պայմաններում են:

Այս ընդհանուր պատկերը լրացնելու համար գյուղապետին խնդրեցի խոսել վերջին տարիներին գյուղում իրականացված բարեփոխումների մասին: Նա տեղեկացրեց, որ 2003 թվականին գյուղում բացվել է արվեստի դպրոց, որն առայժմ ունի միայն դաշնամուրային բաժին, բայց նախատեսվում է բացել նաեւ գորգեղենի, նկարչության եւ այլ բաժիններ: 2003 թ. Շիրակի թեմի եւ ԵՀԽ (եկեղեցիների համաշխարհային խորհուրդ) աջակցությամբ Հառիճում բացվել է կիրակնօրյա դպրոց, որն արդեն 40 աշակերտ ունի: 2002 թ. մասնակի վերանորոգվել է խմելու ջրի ջրագիծը, որոշ չափով բարեկարգվել են նաեւ գյուղի գլխավոր փողոցները: Ամենալուրջ քայլը, ըստ գյուղապետի, գազի մուտքն էր գյուղ, բայց դրանից օգտվելը ահագին ծախսերի հետ է կապված, եւ դժվար է ասել, թե հետագայում քանի ընտանիք հնարավորություն կունենա վայելելու երկնագույն բարիքի ջերմությունը:

Երբ խոսում էինք գյուղում կատարված բարեփոխումների մասին, մի գյուղացի հոգոց հանելով ասաց.

- Է, ինչ գուզեն էնեն, առաջվա համն ու հոտը չկա, առաջվա Հառիճը չկա...

ԱՆԻ ԴԱՎԹՅԱՆ
[illegible]

Արտերկիր

Ալիեւի ընկերը, հորեղբայրը եւ կառավարության անդամները Ադրբեջանում ամենահարուստ մարդիկ են

Ադրբեջանական «Խեսաբաթ» («Զեկույց») գործարար ամսագրի առաջին համարում նկարներով տպագրվել է հանրապետության 30 ամենահարուստ մարդկանց ցուցակը, որոնցից միայն 5-ն են գործարարներ, մյուսները Ալիեւների դինաստիայի ներկայացուցիչներն են եւ կառավարության բարձրաստիճան պաշտոնյաները: Երկու օր առաջ BBC ռադիոկայանը եւ ադրբեջանական ընդդիմադիր լրատվամիջոցները լայն տեղ էին հատկացրել «Խեսաբաթի» հրապարակած ցուցակին, սակայն հարուստների անունները չէին նշել:

Մոսկովյան «Նեզավիսիմայա գազետայի» Բաքվի թղթակիցը թերթի երեկվա համարում ներկայացրել է ցուցակի առաջին 5 տեղ զբաղեցնողներին: Մեծահարուստների ցուցակը կազմվել է փորձագիտական հարցումների հիման վրա, քանի որ, ինչպես ավելի վաղ հայտնել էին գործարար ամսագրի տերերը՝ Ադրբեջանում հայտնի ANS լրատվական հոլդինգի ղեկավարությունը, հարկային տեսչությունը հրաժարվել էր մանրամասներ տրամադրել:

Հարցվածներն Ադրբեջանում ամենահարուստը համարել են Իլհամ Ալիեւի ամենամոտ ընկերոջը՝ հանրապետության հարկային կոմիտեի նախագահ Քեմալեդդին Հեյդարովին: Հարցումներին մասնակցած քաղաքացիները նշել են, որ Հեյդարովը եկամուտներ է ստանում մարդկանց բարձր պաշտոնների տեղավորելով, բաժնետեր է մասնավոր ձեռնարկություններում, որոնք գտնվում են Ադրբեջանում եւ դրսում: Բացի այդ, Հեյդարովը փող է աշխատում նաեւ սիգարետներ եւ սպիրտային խմիչքներ ներմուծելով, հովանավորում է «Աթա հոլդինգ» ընկերությանը եւ վերջինիս պատկանող ավելի քան 10 քույր կառույցներին, «Կասպյան ֆիշ» (արտահանում է ձկնեղեն) ընկերությունը, Ուզբեկստանում ունի բամբակ մաքրող գործարան, ներգրավված է կահույքի, շինարարական, զբոսաշրջության բիզնեսում, ունի ռեստորանների ցանց եւ այլն:

«Խեսաբաթի» ցուցակի 2-րդ տեղը զբաղեցնում է հանգուցյալ Հեյդար Ալիեւի եղբայրը՝ Ջալալ Ալիեւը: Ադրբեջանի նախագահի հորեղբայրը խորհրդարանի պատգամավոր է եւ ակադեմիկոս, սակայն հիմնականում զբաղվում է հացահատիկի ներկրմամբ, «անհրաժեշտ մարդկանց» նշանակում է բարձր պաշտոնների, ինչպես նաեւ ունի առեւտրային օբյեկտներ:

Ցուցակի 3-րդ տեղում ՆԳՆ ղեկավար Ռամիլ Ուսուբովն է, 4-րդում՝ առողջապահության նախարար Ալի Ինսանովը: Հարցվածները կարծում են, որ «ղարաբաղցի» Ուսուբովը հարստանում է կադրային նշանակումներով, «համակարգում» է ճանապարհային ոստիկանության շորթումները, ինչպես նաեւ ունի ռեստորանների ցանց: Ինչ վերաբերում է «հայաստանցի» Ալի Ինսանովին, ապա վերջինս Ադրբեջանում եւ սահմաններից դուրս ունի դեղատների ցանց: Ավելի վաղ ադրբեջանական մամուլը պնդում էր, որ Ինսանովը հնարավորություն է տալիս Բաքվի հիվանդանոցներում ապաքինվելու Չեչնիայում ռուսական դաշնային ուժերի դեմ մարտնչող չեչեն եւ այլազգի ահաբեկիչներին՝ դրա դիմաց ստանալով համապատասխան գումարներ:

«Նեզավիսիմայա գազետան» գրում է, որ «Խեսաբաթ» ամսագիրը կրպակներում հայտնվելուց քիչ անց անմիջապես հավաքվել է: Այնպես որ, շատերը դեռեւս չգիտեն, թե ովքեր են Ադրբեջանի ամենահարուստ 30 մարդիկ:

Ադրբեջանական ընդդիմադիր մամուլն ուշադրություն է դարձնում 2 հանգամանքի: Ցուցակում չեն հայտնվել Իլհամ Ալիեւի բարեկամ եւս 5 հարուստներ, երկրորդ՝ ցուցակի անդամների մեծամասնությունը Իլհամ Ալիեւի գլխավորած հակակոռուպցիոն հանձնաժողովի ներկայացուցիչներ են:

«Ազատություն» ռադիոկայանը հիշեցնում է, որ Ադրբեջանի պետական պաշտոնյաներին կաշառակերության մեջ մեղադրող հոդվածները լայն ճանաչում էին բերել «Մոնիտոր» ամսագրին, որի խմբագիր Էլմար Հուսեյնովը փետրվարի 2-ին սպանվել էր իր տան շքամուտքում:

Թ. Հ.

Իրաքում կազմվել է կառավարություն

Ահաբեկչություններ Բաղդադում եւ Տիկրիտում

Իրաքի շիա վարչապետ Իբրահիմ ալ Ջաաֆարին ի վերջո կարողացել է կազմել 32-33 անդամներից բաղկացած կառավարություն, բայց չի հրապարակել նախարարների անունները՝ սպասելով խորհրդարանում կառավարության կազմի հաստատմանը: Ֆրանսպրես գործակալության տվյալներով, նախարարներից 7-ը կանայք են:

Վերջին 3 ամիսներին չէր հաջողվում կառավարություն կազմել շիաների եւ սուննիների վեճերի պատճառով: Խորհրդարանական ընտրություններում հաջողության հասած շիաներն ու քրդերը խոստացել են կառավարությունում զգալի տեղ տալ սուննիներին, որպեսզի նրանք չմիանան ապստամբներին:

Սուննի քաղաքական ուժերը հավակնում են նախարարական 7 կարեւոր պաշտոնների եւ փոխվարչապետի 1 պաշտոնի:

Մինչդեռ Իրաքում ահաբեկչությունները շարունակվում են: Երեկ առավոտյան Բաղդադում սպանվել են երկու բարձրաստիճան սպաներ: Մեկը ՆԳՆ գեներալ Մոհսեն Աբդել Սաղան է, որը ներքգործնախարարների հետախուզության գծով տեղակալն էր: Ֆրանսպրեսի տվյալներով, երեք զինյալներ ավտոմեքենայից կրակ են բացել գեներալի վրա, երբ նա գնում էր աշխատանքի:

Բաղդադի արեւելքում՝ Շաաբ թաղամասում զինյալները սպանել են փոխգնդապետ Ալաա Խալիլ Իբրահիմին, որը քաղաքի Ռուսաֆայի շրջանի անձնագրային բաժնի պատասխանատուներից էր:

Նախորդ օրը Բաղդադում կատարված մեկ ուրիշ ահաբեկչության հետեւանքով ծանր վիրավորվել էր ՆԳՆ գեներալ Ջիհադ Լուայբին, նրա երկու թիկնապահները զոհվել էին: Հարձակման պատասխանատվությունն ստանձնել էր «Ալ Ղաիդայի» իրաքյան մասնաճյուղի առաջնորդ Աբու Մուսաբ ալ Զարքաուիի խմբավորումը:

Տիկրիտ քաղաքում երեկ ամերիկաիրաքյան զինվորական շարասյան անցման պահին պայթեցվել է ավտոմեքենա: Պայթյունից զոհվել են 2 եւ վիրավորվել 7 զինվորներ: Ոստիկանության աղբյուրները նշում են, որ վիրավորվել են նաեւ 5 խաղաղ բնակիչներ:

Չորեքշաբթի օրը Բաղդադի իր տան շեմին գնդակահարվել է պատգամավորուհի Լամիա Աբեդ Խադդուրին:

Ինչ վերաբերում է Բաղդադում մարտի 28-ին առեւանգված ռումինացի 3 լրագրողներին (որոնցից մեկը հայ է), Ռումինիայի նախագահի աշխատակազմը տեղեկացնում է, որ նրանք ողջ են՝ միաժամանակ առեւանգիչներից խնդրելով «մարդասիրական եւ կրոնական» նկատառումներով ազատ արձակել լրագրողուհի Մարիա-Ժաննա Իոնին:

Սիրիան իր հետախույզներին թողել է Լիբանանում

ՄԱԿ-ի եւ Եվրոմիության մի շարք պաշտոնյաների հայտարարությունների համաձայն, Սիրիան Լիբանանում է թողել իր հետախուզական ցանցի զգալի մասը, դրանով իսկ դրժելով Լիբանանից լիովին հեռանալու իր խոստումը: Լիբանանի ընդդիմության տվյալներով, սիրիացիների զինվորական հետախուզությունը տեղաբաշխված է Բեյրութի հարավում եւ այլ վայրերում եւ «օգտագործում է կառավարամետ կուսակցությունների կենտրոնակայանները, ինչպես նաեւ մասնավոր բնակարաններ եւ տներ»:

ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը Անվտանգության խորհրդին ներկայացրած զեկուցագրում նշել է այդ փաստերը, ընդգծելով, որ Սիրիան եւ Լիբանանի սիրիամետ կառավարությունը ժխտում են մեղադրանքները եւ պնդում, թե սիրիական հետախուզությունը փակել է իր բեյրության կենտրոնակայանը:

ԱՄՆ պետդեպարտամենտի մամլո քարտուղար Ադամ Էրելին «Վաշինգտոն փոստ» թերթին տված հարցազրույցում ասել է, որ եթե Սիրիան լիովին չկատարի զորքերի դուրսբերմանը վերաբերող ՄԱԿ-ի բանաձեւի պահանջները, ապա Վաշինգտոնը կարող է դիմել համապատասխան «վճռական միջոցների»:

Արեւմուտքի դիվանագետներից ոմանք նշում են, որ սիրիացի հետախույզները հաստատվել են պաղեստինցի գաղթականների ճամբարներում, մասնավորապես Բեքաայի հովտի մի ճամբարում, որը սերտորեն կապված է Պաղեստինի ազատագրման ժողովրդական ճակատի հետ: Վերջինիս կենտրոնակայանը գտնվում է Դամասկոսում:

Փորձագետների գնահատականների համաձայն, Լիբանանում սիրիական զորքերի 29-ամյա ներկայության տարիներին այդ երկրում աշխատել են մոտ 5 հազար սիրիացի հետախույզներ:

Լիբանանից սիրիական զորքերի դուրսբերման ավարտին նվիրված պաշտոնական արարողությունը տեղի էր ունեցել ապրիլի 26-ին, Բեքաայի հովտում:

ԻՍՐԱՅԵԼ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱԼՈՒՑ ՀԵՏՈ

Յոսի Սարիդի խոհերը Հայոց ցեղասպանությանը նվիրված միջազգային գիտաժողովից հետո

Իսրայելական «Հաարեց» թերթում ապրիլի 27-ին տպագրվել է Իսրայելի Քնեսեթի անդամ Յոսի Սարիդի «Վերադարձ Հայաստանից» հոդվածը, որը նա գրել է Երեւանում ապրիլի 20-21-ը տեղի ունեցած «Ծանրագույն հանցանք, ծայրագույն մարտահրավեր. մարդկային իրավունքներն ու ցեղասպանությունը» միջազգային գիտաժողովին մասնակցելուց հետո: Նրա հետ էին նաեւ Եհուդա Բաուերը, Իսրայել Չառնին եւ Յաիր Օռոնը:

«Հայերի համար անչափ կարեւոր էր Իսրայելի ներկայությունը. նրանք նույնիսկ օրակարգային փոփոխություններ կատարեցին՝ մեզ հնարավորություն տալով վերադառնալ Պեսախի նախօրեին: Հայոց ցեղասպանության նկատմամբ հրեա-իսրայելական դիրքորոշումը խորապես անհանգստացնում եւ միաժամանակ հույս է տալիս հայերին: Անհանգստացնում է, որովհետեւ պաշտոնական Իսրայելը շարունակում է խուսափել իրենց ծանրագույն դժբախտությունը ճանաչելուց: Հույս է տալիս, քանի որ աշխարհի հրեական համայնքը, նաեւ մենք, ընդվզեցինք Հայոց ցեղասպանության իրողությունը ժխտող Շիմոն Պերեսի հայտարարության դեմ», գրել է Սարիդը:

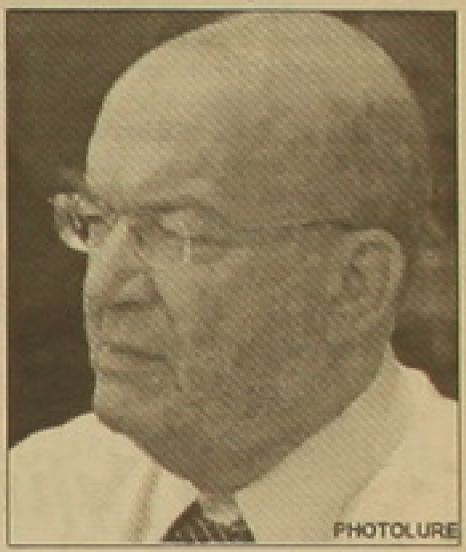

PHOTOLURE

Ցեղասպանության լինել-չլինելու վերաբերյալ բոլոր վեճերը նա անվանել է հիմար եւ զզվելի: Նրա համոզմամբ, ոչ ոք չի վիճարկում 2 տարվա ընթացքում 1,5 մլն հայերի ոչնչացման փաստը, քանի որ հնարավոր չէ մեկ միլիոն մարդ սպանել առանց նախապես կազմակերպելու եւ ծրագրելու: «Թուրքերը կարող են հազար ու մի պատճառաբանություններ բերել բացատրելու, թե ի՛նչ է տեղի ունեցել, բայց դա ի՛նչ կարեւոր է: Գլխավորն այն է, որ այդ մարդիկ՝ կանայք, երեխաներ, տղամարդիկ, մահացել են դաժան եւ անբնական մահով», նշել է նա:

Սարիդն անդրադարձել է նաեւ ցեղասպանության կանխարգելման հարցին, նկատի ունենալով այն կարեւոր փաստը, որ ցեղասպանության երեւույթը դեռ չի վերացել եւ շարունակվում է առ այսօր: Նա կարեւորել է նաեւ պատասխանատվության հարցը, որից անկարելի է խուսափել: «Այսօրվա թուրքերը մեղավոր չեն կատարվածի համար, հետեւաբար անհասկանալի է, թե ինչո՞ւ են նրանք բարոյական եւ պատմական պատասխանատվությունը կրելու փոխարեն շարունակում համառորեն հերքել: Այդպես նրանք ավելի են վնասում իրենց հեղինակությանը, մանավանդ որ թակում են Եվրոմիության դռները: Նրանք պետք է ընդունվեն, բայց միմիայն իրենց պատասխանատվությունը կրելուց հետո», գրել է Սարիդը:

Ռ. Պ.

Իսրայելը եւ ԱՄՆ-ը մերժում են Պուտինի առաջարկությունը

Իսրայելը եւ ԱՄՆ-ը երեկ մերժել են Մերձավոր Արեւելքի հակամարտության կարգավորման շուրջը 2005 թ. աշնանը Մոսկվայում խորհրդաժողով անցկացնելու ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի առաջարկը: Այդ մասին տեղեկացնում է RFI ռադիոկայանը, վկայակոչելով իսրայելական աղբյուրներ:

Իր մերձավորարեւելյան ուղեւորության շրջանակներում Պուտինը չորեքշաբթի օրը Կահիրեում հանդիպում էր ունեցել Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքի հետ: Նույն օրը համատեղ մամլո ասուլիսում ՌԴ նախագահը հանդես էր եկել վերոհիշյալ առաջարկությամբ: «**Ազգը**» երեկ արդեն տեղեկացրեց, որ իսրայելցիները դեմ են Մոսկվայում խորհրդաժողով անցկացնելու գաղափարին: Զարմանալի չէ, որ դեմ է արտահայտվում նաեւ Իսրայելի ռազմավարական դաշնակից ԱՄՆ-ը:

ITAR-TASS/ARMENPRESS

Սպիտակ տան մամլո քարտուղար Սքոթ Մաքլելանը, ըստ RFI ռադիոկայանի, հայտարարել է, թե մինչեւ աշուն անհնար կլինի բավարար չափով նախապատրաստվել մերձավորարեւելյան հակամարտությանը նվիրված միջազգային խորհրդաժողովի անցկացմանը:

Երեկ Պուտինը Իսրայելի նախագահ Մոշե Կացավի եւ վարչապետ Արիել Շարոնի հետ մասնավորապես քննարկել է Պաղեստինին ռուսական զենքեր վաճառելու հարցը: Իսրայելի կառավարական աղբյուրները նշում են, որ երկրի ղեկավարությունը դժգոհություն է արտահայտել Պաղեստինյան ինքնավարությանը ռուսական զրահամեքենաներ եւ Սիրիային «Ստրելեց» զենիթային հրթիռակայաններ վաճառելու Ռուսաստանի մտադրության կապակցությամբ:

«Հաարեց» թերթը գրում է, որ ռուսական զրահամեքենաները չեն մտնի Պաղեստին: «Ինքնավարությանը որեւէ զինատեսակ մատակարարելու համար անհրաժեշտ է ստանալ մեր համաձայնությունը, իսկ մենք չենք ուզում այնտեղ տեսնել մեր անվտանգությանն սպառնացող զրահամեքենաներ», հայտարարել է Իսրայելի կառավարության աղբյուրներից մեկը:

Պ. Ք.

Մշակույթ

«Սարգիս Խաչենց» հրատարակությամբ լույս ընծայված «Բացարձակի որոնումը» գիրքը գրականագետ-մշակութաբան Ալբերտ Կոստանյանի տպագիր (ստորագրված եւ անստորագիր հոդվածների) ժառանգության ամփոփումն է ստվարածավալ մեկ հատորի մեջ (804 էջ):

Գիրքը չորս բաժիններով ամփոփում է Կոստանյանի հեղինակային, գրական դիմանկարները, հոդվածներն ու գրախոսությունները, ազգաբանական-մշակութաբանական էսսեները՝ «Երկրի փառքը», «Խոսք եւ գիրք», «Վարուժան»-ի էջերում», «Լուսանցագրություններ» խորագրերով: Գիրքը հրատարակված է գրականագետ Յուրի Խաչատրյանի աշխատասիրությամբ:

Ալբերտ Կոստանյանն ընդամենը մի քանի տարի առաջ ապրում էր մեր կում կամ տանը հաճախ տրվում էր երկար մտածումների որեւէ նյութի շուրջ, ներունչումների, մեդիտացիաների: Եվ սարսափելի նյարդայնանում էր, երբ իրեն խանգարում էին», գրում է Յու. Խաչատրյանը:

Կոստանյանի դիմանկարը ստեղծելիս Յուրի Խաչատրյանը օգտագործել է մանրամասներ, սկսած կենցաղայինից մինչեւ բարձր մտածական, հոգեկան տրամադրություններ, վիճակներ, ըստ որում՝ վերջին տարիների ապրելակերպի փոփոխությունները պայմանավորելով ոչ այնքան կենսապայմաններով, որքան ներքին հոգեւոր կյանքի որոշակի մակարդակներով՝ բացարձակի (Աստծո) որոնումների մեջ:

«Հպարտ մենակյաց»՝ շատերի համար անհասկանալի այս մարդն իրականում այդպիսին դարձել, կամ երեւում էր իր ներքին մարդու՝ «նուրբ տերը գրականագետի խորագիտության մասին են վկայում: Կոստանյանը մշակութաբան է, լեզվական կատարելությունը արվեստի վերապրող գեղագետ, նրա միտքն արտասովոր կառուցիկ է, նույնիսկ կանոնավոր-կոկիկ, բնութագրումները բանաձեւի նման հստակ են ու դիպուկ:

Գրականությունից զատ Կոստանյանի հետաքրքրությունների ու որոնումների ոլորտ եղել է նախաքրիստոնեական հայ քաղաքակրթության եւ հայոց պատմության ուսումնասիրությունները: Նա փորձել է ստեղծել մինչքրիստոնեական հայ քաղաքակրթության համակարգված կառուցվածքը, այդ ընթացքում ուսումնասիրել է սանսկրիտ, սովորել է կարդալ սեպագրեր, հասկանալ հին պատկերանշանային համակարգերը: Դրանք ամփոփել է ծավալուն ծե-

«Մեր գրականության միայնակ փախստականը...»

Ալբերտ Կոստանյանի անդրանիկ ժողովածուն

կողքին (մահացավ 2002 թ.), վարում «Նորք» ամսագրի տեսության եւ քննադատության բաժինը: Յուրի Խաչատրյանի բնութագրմամբ նա՝ «մեր գրականության միայնակ փախստականը», գրասեր անգամ նեղ հանրությանը ծանոթ անուն չէր, եւ այսօր մենք իր հետ «շփվելու» հնարավորություն ունենք լոկ գրքի էջերում, որի յուրաքանչյուր ընթերցում ներկայացնում է մտքի անակնկալների, ձեւակերպում-գնահատումների խիստ անհատականորեն վերապրած անսովոր մտածողական երեւույթ:

Անսովոր մարդ, անսովոր ճակատագրով, բացառիկ հոգեկերտվածքով անհատ, որ իր ընտրած կենսակերպին մինչեւ վերջ մնաց հավատարիմ՝ պահպանելով կոստանյանական ուրույն ոճն ու կեցվածքը: «Իմ գիրն իմ մասին է», ասում է Ալբերտ Կոստանյանը՝ հեռավոր հիշեցնելով հանճարեղ Սայաթ-Նովային: Եվ այս ձեւակերպումը լիովին արդարացված է, որովհետեւ իր զարմանալի գեղեցիկ, ընտիր հայերենը, որ հեղինակի աշխարհընկալումների, մտածումների, էսթետիկայի կրողն ու արտահայտիչն է, ընթերցումը վայելքի է վերածում եւ չափազանցություն չթվա, եթե ասեմ՝ ծեսի: Բառերն այնպես ճկուն, առաձգական ու կենդանի են, որ ընթերցումը հավասարեցնում են հեղինակի հետ անմիջական զրույցի:

Գրականագիտական մեր ավանդական մոտեցումներից ու սկզբունքներից, ընդունված չափանիշներից ու ձեւերից միանգամայն անկախ է Կոստանյանի միտքը, ազատ իր ներքին դրսեւորումներում, որի ամեն դիտարկում վրձնահարվածի պես դիպուկ է ու գունեղ՝ աներկրբելի ձեռագրով: Մտքի այդ անսովորությամբ է նաեւ բացատրվում յուրաքանչյուր ընթերցման նոր հայտնաբերումները՝ հեղինակային մշակութաբանական ինքնատիպ ընդհանրացումներով: Արժանին մատուցենք նաեւ Յուրի Խաչատրյանին, որի՝ գրքի առաջաբանում ակնածանքով ու սիրով ստեղծած Կոստանյան-մտավորականի արտակարգ հետաքրքրական դիմանկարն ուղեկցում է գրքի ողջ ընթերցմանը:

Պարզ ու անշուք բնակարանում է ապրել Ալ. Կոստանյանը, կարելի է ասել՝ ծայրահեղ պայմաններում. «Մթի ու ցրտի մեր սարսափելի տարիներին, երբ էլեկտրականություն էլ չկար, գիշերն իր սենյակի ջուրը սառչում էր...

Լիովին ազատ մարդ էր Ալբերտ Կոստանյանը, ազատ էր հոգով, ոգով, նկարագրով ու մտածողությամբ: Բացարձակապես կախում չուներ որեւէ մեկից, շրջակայքի մարդկանցից: Իրեն կարողացել էր ազատագրել առարկայական եւ մարդկային բազմաթիվ կաշկանդող կապերից:

Մենակյաց էր ու ոչ մարդամոտ: Դժվար, գրեթե անհաղորդ մարդ էր թվում: Խմբագրության իր սենյա-

զգայուն, արիստոկրատ էությունն ու յուրօրինակ պոեզիական հոգին եւ ներաշխարհային դյուրաբեկ կերտվածքը պաշտպանելու համար»: Նա արտիստիկ կեցվածք է ունեցել. մտավորականի ազնիվ դրսեւորումներ, մտածող, ներհայեցող մարդ էր, երբեմն բանաստեղծական «խենթացումներով»:

Ալբերտ Կոստանյանը ծնունդով Թբիլիսիից էր, կրթությունը ստացել է Մոսկվայի Լոմոնոսովի անվ. եւ Երեւանի պետհամալսարաններում, աշխատանքային ու գրական գործունեությունը սկսել գրականության եւ արվեստի թանգարանում, որոշ ժամանակ աշխատել «Պիոներ-կանչ» թերթում, ապա մինչեւ կյանքի վերջը՝ «Սովետական գրականություն» ամսագրում: Գրականագիտական ինքնատիպ դրսեւորումը, անկախ մտածողության առաջին արտահայտությունը Կոստան Զարյանի «Տատրագոմի հարսը» պոեմի վերլուծականն էր, ապա «Կոստան Զարյան» դիմանկար-էսսեն, ապա դրան հաջորդող հետագա գրախոսությունները, որ բացահայտում են իր նախասիրությունները՝ ամփոփված «Երկրի փառքը» բաժնում, դրանք նվիրված են Նարեկացուն, Չարենցին, Կոմիտասին, Եղիա Տեմիրճիպաշյանին, Տիրան Չրաքյանին, Հակոբ Օշականին, Թումանյանին, եւ ճշմարտավոր գրականագետի մեկնողական հայացք են հայ մշակույթի անցյալին ու ներկային, որ ժամանակի մեջ, սակայն, չընդունվեց:

Ալբերտ Կոստանյանի գրականագիտական մոտեցումներում առանձնահատուկն այն է, որ յուրաքանչյուր երեւույթ ներկայացվում է ընդհանրական համատեքստում, մշակութային ամբողջական ծիրանոլորտում՝ իբրեւ ժամանակի եւ անցյալի հոգեւոր ժառանգականության արդյունք կամ հետեւանք: Երբեմն առանձին տողերի էլ է անդրադառնում, սակայն վրձնի մի հարվածով դարձյալ համակարգում, ամբողջացնում է: Իր դիտարկումների մեջ առկա մշակութաբանական, հասարակագիտական, պատմական, լեզվաբանական բազմաթիվ շեր-

ռագրային տեքստերում՝ «Բիայնական տեքստ», «Նաիրական տեքստ», «Ուրարտուի տեքստ» եւ այլն:

Յուրի Խաչատրյանը, իբրեւ կազմող, Կոստանյանի տպագիր եւ անտիպ ժառանգության առնչությամբ հարկ է համարել որոշակի ճշգրտումներ անել: Նկարագրելով գրականագետի արխիվի վիճակը՝ տեղեկացնում է, որ այդ արխիվն իր ողբերգական մահից հետո 6 ամիս ինչ-որ տեղում մնացել է փակ, որից հետո են միայն տնօրինել այրին ու դուստրը: Ալ. Կոստանյանն իր աշխատանքների ոչ ձեռագիր, ոչ մեքենագիր ցանկ չի թողել եւ ողջ մատենագրությունը կատարել է Յու. Խաչատրյանը, նյութերը ներկայացվել են՝ հաշվի առնելով հեղինակի գաղափարական դիրքորոշումներն ու սկզբունքները, պահպանված է ժամանակագրական կարգը՝ հեղինակի ավելի ներքին կենսագրական ընթացքին հետեւելու համար:

Իր կենդանության օրոք Ալբերտ Կոստանյանը սակավ գնահատողներ ու ճանաչողներ է ունեցել, որպես վկայություն կարելի է բերել Յու. Խաչատրյանի այն ակնարկը, թե Կոստանյանի մասին խոսելիս այդ նույն շենքում գտնվող «Գրական թերթի» խմբագիրներից մեկը նրա անունը չէր էլ լսել: Իր գրական վաստակի արժեւորումն ու գիտակցումն ունեցել են իր նման բացառիկ մտածող ու ապրող անհատներ՝ Լեւոն Ներսիսյանը, Վիլհելմ Մաթեւոսյանը եւ մի քանի ուրիշ մարդիկ, ավելի երիտասարդ սերնդից՝ «Ռուբիկոն» ամսագրի հիմնադիր-խմբագիր, մշակութաբան, արվեստագետ Արա Գուլզադյանը, «Փրինթինֆո» հրատարակչատան տնօրեն Արամ Մեհրաբյանը, ովքեր պատրաստ են եղել կենդանության օրոք տպագրել նրա ստեղծագործությունները:

Հեղինակային մեջբերում դժվարանում եմ կատարել, գիրքն ամբողջությամբ, ծայրեծայր էսթետիկա է, պետք է պարզապես ընթերցելու վայելքն ունենալ («Թումանյանի փառքը», «Կոմիտասի առաքելությունը», «Տիրան Չրաքյան», «Այլեւ բանիվ», «Լուսանցագրություն», «Լուսավորչի կանթեղը» եւ այլն):

Ալբերտ Կոստանյանի «Բացարձակի որոնումը» գիրքը տպագրվել է պետական մասնակի աջակցությամբ, տպագրությունն ամբողջությամբ իրականացվել է «Սարգիս Խաչենց» եւ «Պրինթինֆո» հրատարակչությունների համատեղ գործակցությամբ: Մեր հրատարակչական կուլտուրայի մեջ ուշագրավ եւ օրինակելի երեւույթ է համատեղ գործելու այս իրողությունը: Այս համագործակցությամբ շուտով լույս կտեսնի XX դարի ֆրանսիացի բանաստեղծ, տեսաբան Պոլ Վալերիի «Արվեստի մասին» (տպագրական փուլում է) հրատարակության ընթացքի մեջ են Մարկ Շագալի «Իմ կյանքը» եւ Վիլհելմ Մաթեւոսյանի գրքերը:

ՄԵԼԻՍԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Վարդգես Սուրենյանց-145

Այս տարի փետրվարի 27-ին լրացավ բազմաշնորհ նկարիչ Վարդգես Սուրենյանցի ծննդյան 145-ամյակը, իսկ ապրիլի 6-ին՝ մահվան 84-րդ տարելիցը: Ազգային պատկերասրահի տնօրենությունն այդ առիթով հրավիրել էր գիտաժողով, որտեղ ներկայացվեցին Սուրենյանցի գրաֆիկական աշխատանքների նոր ուսումնասիրությունները:

Սուրենյանցը հայ գեղանկարչության մեջ համարվում է պատմական ժանրի հիմնադիրը: Այդ թեմայով ունի բազմաթիվ կտավներ՝ «Ոտնահարված սրբություն», «Հռիփսիմեի վանքը», «Շամիրամը Արա Գեղեցիկի դիակի մոտ», «Անիի կանայք», «Չարենց բազուկ-Նոր Վերադարձը գահին» եւ այլն: Վարդգես Սուրենյանցը եղել է Հովհաննես Այվազովսկու բարեկամ աշակերտության տակ եւ առաջին նկարչական դասերը ստացել է մեծ նկարչից: Հետաքրքրական են նաեւ նրա վրձնած կանանց կերպարները՝ «Սալոմե», «Աստղե կինը», «Վշտացյալ հայուհին», «Լքվածը» եւ ուրիշներ: Պատկերասրահի հայ գեղանկարի բաժնի վարիչ, արվեստաբան Արմեն Գասպարյանը նշեց, որ այսօր Վարդգես Սուրենյանցի ցուցասրահում մշտական ցուցադրված են 21 գեղանկարչական աշխատանքներ: Պատկերասրահի գրաֆիկայի բաժնի վարիչ Վիկտորյա Բաղդասարյանն օրվա բանախոսն էր ու գիտաժողովի ընթացքում ներկայացրեց Սուրենյանցի գրաֆիկական գործերի հավաքածուն, ուսումնասիրությունները, որոնք կմեկտեղվեն մեկ ընդհանուր կատալոգի մեջ: Ուսումնասիրությունների արդյունքում ճշտվել են մի շարք կարեւոր փաստեր եւ անգամ այն հեղինակները, որոնք ներկայացված էին Սուրենյանցի անվան տակ: Այսօր 129 գրաֆիկական աշխատանքներ եւ երկու ալբոմ՝ 66 գծանկարներով, գտնվում են ֆոնդապահոցներում: Իհարկե, գրաֆիկական գործերը հնարավոր չէ ցուցադրել մշտական, սակայն ժամանակ առ ժամանակ դրանցից լավագույնները կցուցադրվեն: Մ. Մ.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ - ԳՀԾՁԲ - 05/25» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության կարիքների համար «Շինարարական աշխատանքների տեխնիկական հսկողության ծառայությունների»** ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 625 ՀՀ դրամ փոխանցել «Էյչ Էս Բի Սի» բանկ Հ/Հ 001-230044-001 «ՓԻԱՐ ԷՅԷՄ» ՍՊԸ-ին և սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետևյալ հասցեով՝ ք. Երևան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Գ. Մարտիրոսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաև անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչև դրանց բացման պահը՝ 2005 թվականի մայիսի 16-ը, ժամը 12.00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՊՁԲ - 05/2 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ ԿԱ մաքսային պետական կոմիտեի կարիքների համար ավտոմեքենաների ձեռքբերման նպատակով**: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 700 ՀՀ դրամ փոխանցել «Միջինվեստբանկ» Հ/Հ 175004670790 «ԳՈՀԱԿ » ՍՊԸ-ին և սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետևյալ հասցեով՝ ք.Երևան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. ՝ 289325 Հ. Այունցին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաև անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչև դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 16: 30-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ - ԳՀԾՁԲ - 05/27» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության կարիքների համար «Գործազուրկների մասնագիտական ուսուցման ծառայությունների»** ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 625 ՀՀ դրամ փոխանցել «Էյչ Էս Բի Սի» բանկ Հ/Հ 001-230044-001 «ՓԻԱՐ ԷՅԷՄ» ՍՊԸ-ին և սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետևյալ հասցեով՝ ք. Երևան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Գ. Մարտիրոսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաև անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչև դրանց բացման պահը՝ 2005 թվականի մայիսի 16-ը, ժամը 14.30-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ - ԳՀԾՁԲ - 05/26» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **ՀՀ բնապահպանության նախարարության կարիքների համար «Խեցգետնի արդյունագործական պաշարների հաշվառման ծառայությունների»** ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 625 ՀՀ դրամ փոխանցել «Էյչ Էս Բի Սի» բանկ Հ/Հ 001-230044-001 «ՓԻԱՐ ԷՅԷՄ» ՍՊԸ-ին և սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետևյալ հասցեով՝ ք. Երևան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Գ. Մարտիրոսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաև անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչև դրանց բացման պահը՝ 2005 թվականի մայիսի 16-ը, ժամը 10.00-ն:

Հայ շախմատիստները նպաստում են իրենց թիմերի հաջողությանը

Սոչիում ընթացող շախմատի Ռուսաստանի թիմային առաջնությունում բավական հաջող են հանդես գալիս հայ շախմատիստները՝ մեծապես նպաստելով իրենց ակումբների հաղթանակներին:

Առաջինն իրենց մրցավեճն ավարտեցին տղամարդկանց բարձրագույն խմբի առաջնության մասնակիցները: Այստեղ Չելյաբինսկի «Յուժնի Ուրալի» կազմում հանդես է գալիս մեր փորձառու գրոսմայստեր **Սմբատ Լպուտյանը**: Վերջինս սովորաբար քիչ է մրցաշարերի մասնակցում: Սակայն Սոչիում Սմբատն իրոք գերազանց է ելույթ ունենում: Թեեւ նա հայտավորված է 2-րդ խաղատախտակի վրա, սակայն փաստորեն գլխավորում է թիմը: Անցկացրած ութ պարտիաներից յոթում Սմբատը հանդես է եկել առաջին խաղատախտակի վրա՝ վաստակելով 5,5 միավոր: Ութերորդ տուրում նա ոչ-ոքի խաղաց Մարատ Մակարովի հետ, իսկ ավարտական տուրում կրեց մրցաշարում իր անդրանիկ պարտությունը՝ զիջելով Վլադիմիր Ռոգովսկիին: Ի դեպ, եթե Լպուտյանը չպարտվեր պարտիայում, ապա «Յուժնի Ուրալը» կհաղթեր մրցախաղում: Չնայած «Կամչատկայի» հետ մրցախաղի արդյունքն արդեն էական չէր, քանի որ Լպուտյանի թիմը 13 միավորով զբաղեցրել էր 2-րդ տեղը: Իսկ հաղթող ճանաչվեց Սանկտ Պետերբուրգի ՖԻՆԷԿ-ը (14 միավոր): 3-րդ տեղը զբաղեցրեց Մոսկվայի քաղաքապետարանի թիմը (13), որը «Յուժնի Ուրալին» զիջեց բոլոր պարտիաներում վաստակած ընդհանուր միավորների քանակով: Նշված երեք թիմերն էլ հաջորդ մրցաշրջանում հանդես կգան պրեմիեր-լիգայում:

Պրեմիեր-լիգայում չեմպիոնի կոչման համար պայքարում եւս մեկ կարեւոր հաղթանակ տոնեց Սարանսկի ՏՊՍ-ը՝ 4,5-1,5 հաշվով պարտության մատնելով «Էկոնոմիստին»: ՏՊՍ-ը 15 միավորով գլխավորում է աղյուսակը: Նրանից մեկ միավորով հետ է մնում «Տոմսկ-400»-ը, որի կազմում վերելքով է խաղում **Լեւոն Արոնյանը**: 9-րդ տուրում Տոմսկի շախմատիստները 3,5-2,5 հաշվով պարտության մատնեցին Մոսկվայի շախմատի ֆեդերացիայի թիմին: Արոնյանը 3-րդ խաղատախտակի վրա պարտության մատնեց Միխայիլ Կոբալիային: Նախորդ տուրում էլ նա հաղթել էր Վիտալի Ցեշկովսկուն: Արոնյանը դեռեւս պարտություն չի կրել: Նա շատ բարձր արդյունք ունի՝ 7 հանդիպումներում վաստակել է 6 միավոր (5 հաղթանակ, 2 ոչ-ոքի): Լեւոնը շատ բանով նպաստում է թիմի հաջող ելույթներին:

Նույնը կարելի է ասել նաեւ «Մախս Վենում» հանդես եկող հայ շախմատիստների մասին: 9-րդ տուրում 4,5-1,5 հաշվով հաղթելով «Լադային», «Մախս Վենը» 13 միավորով զբաղեցրեց 3-րդ հորիզոնականը: Թիմի կազմում հանդես եկավ միայն **Վլադիմիր Հակոբյանը**: Նա մրցաշարում վերջապես իր անդրանիկ հաղթանակը տոնեց՝ պարտության մատնելով Զախար Եֆիմենկոյին: Հակոբյանն էլ առայժմ չի պարտվել: 7 հնարավորից նա վաստակել է 4 միավոր:

Հաջող ելույթներ է ունենում նաեւ **Լիլիթ Մկրտչյանը**, որը հերթական 2 պարտիաները Օլգա Դոլգովայի եւ Տատյանա Գրաբուզովայի հետ ավարտեց ոչ-ոքի: Լիլիթը 7 պարտիաներում վաստակել է 5 միավոր: Իսկ նրա թիմը՝ «Յուժնի Ուրալը» հաղթելով «Պլատինային» (2,5-1,5), «Լադայի» հետ 14 միավորով գլխավորում է աղյուսակը: Նշենք, որ մրցանակային եռյակը իրավունք կստանա Ռուսաստանը ներկայացնելու չեմպիոնների գավաթի մրցաշարում: Ինչ խոսք, «Յուժնի Ուրալը» եվրոգավաթներում էլ չի հրաժարվի Լիլիթ Մկրտչյանի ծառայություններից:

Մարզիչները գոհ էին արդյունքից

Չեմպիոնների լիգայի կիսաեզրափակիչ 2-րդ մրցախաղը անգլիական երկու թիմերի՝ «Չելսիի» եւ «Լիվերպուլի» միջեւ չորոշեց հաղթողին: Թեեւ երկու թիմերի ֆուտբոլիստներն էլ ունեցան դարպասները գրավելու լավ հնարավորություններ, սակայն այդպես էլ մարզասերներին վիճակված չէր գոլերի ականատեսը դառնալու: Այնպես որ այս զույգի հաղթողը կորոշվի մայիսի 3-ին Լիվերպուլի «Էնֆիլդ Ռոուդ» մարզադաշտում կայանալիք պատասխան խաղում: Հետաքրքրական է, որ արդյունքից գոհ էին երկու թիմերի մարզիչներն էլ, որոնց կարծիքով պատասխան խաղում հաջողությունն ուղեկցելու է հենց իրենց:

Ժոզե Մոուրինյու («Չելսի») - Ոչ-ոքի արդյունքը մեզ համար վատ չէ: Իհարկե, մենք պայքարում էինք հաղթելու համար: Հաջողության հասնելու համար մենք շատ հնարավորություններ ունեինք, սակայն, ցավոք, չօգտագործեցինք գոլային պահերը: «Լիվերպուլի» երկրպագուների 99,9 տոկոսն արդեն համարում է, որ իրենց թիմը եզրափակիչում է: Սակայն դա այդպես չէ: Մենք մրցակցին կհաղթենք նրա դաշտում եւ կմտնենք եզրափակիչ:

Ռաֆայել Բենիտես («Լիվերպուլ»)- Մեզ հաջողվեց վերահսկել խաղի ընթացքը: Մեր հակառակորդները լուրջ վտանգ էին ներկայացնում «Չելսիի» համար: «Լիվերպուլի» հնարավորությունները պատասխան խաղում գերադասելի են, քանի որ խաղալու ենք սեփական հարկի տակ: Մեր երկրպագուների աջակցությունն էլ պետք է օգնի պատասխան խաղում հաղթելու:

ՖՈՒՏԲՈԼԻ ՀՀ ԳԱՎԱԹ

Եզրափակիչի երկրորդ մասնակիցը «Միկան» է

Երեկ Ոսկեհատում կայացավ ֆուտբոլի Հայաստանի գավաթի «Միկա»-«Էսթեղլալ-Կոտայք» կիսաեզրափակիչ պատասխան հանդիպման վերախաղարկումը: Հիշեցնենք, որ ապրիլի 26-ին նույն մարզադաշտում կայացած հանդիպումը հորդառատ անձրեւի պատճառով անավարտ էր մնացել: Թիմերը միայն մեկ խաղակես էին անցկացրել: Առաջին խաղակեսից հետո «Միկան» հաղթում էր 2-1 հաշվով:

Այդ հաշիվը չեղյալ համարվեց եւ մրցակիցները երեկ կրկին խաղադաշտ դուրս եկան: Հիշեցնենք, որ առաջին խաղում «Էսթեղլալ-Կոտայքը» հաղթել էր 2-1 հաշվով: Եզրափակիչ մտնելու համար «Միկային» բավարարում էր նույնիսկ 1-0 հաշվով հաղթանակը: Ի պատիվ «Միկայի», թիմը գերակատարեց առաջադրանքը՝ կոտայքցիների դարպասը խփելով 2 անպատասխան գնդակ, որոնց հեղինակները դարձան Արսեն Ադամյանը (80-րդ րոպեին) եւ Հովհաննես Հարությունյանը (85):

Եվ այսպես, մայիսի 9-ին «Հանրապետական» մարզադաշտում Հայաստանի գավաթը կվիճարկեն եռակի գավաթակիր «Միկան» ու «Կիլիկիան»: Եթե «Կիլիկիան» առաջին անգամ է հանդես գալու եզրափակիչում, ապա «Միկան» չորրորդ անգամ կվիճարկի պատվավոր մրցանակը: Առայժմ գավաթը նվաճելու «Միկայի» բոլոր երեք փորձերն էլ հաջողությամբ են պսակվել: 2000 թ. «Միկան» եզրափակիչում հաղթել է «Զվարթնոցին» (2-1), հաջորդ տարի 11 մ հարվածներով (հիմնական ժամանակը՝ 1-1) առավելության է հասել «Արարատի» նկատմամբ, իսկ 2003 թ. պարտության է մատնել «Բանանցին» (1-0): Պատահական չէ, որ «Միկան» իրավամբ գավաթային թիմի համբավ ունի:

Օրակարգում Համահայկական 4-րդ խաղերն են

«Արարատ» հյուրանոցում աշխատանքն է սկսել Համահայկական խաղերի համաշխարհային կոմիտեի համաժողովը՝ կազմակերպության նախագահ, ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի գլխավորությամբ: Համաժողովը հանրագումարի կբերի 1999, 2001 եւ 2003 թթ. Երեւանում անցկացված Համահայկական խաղերի կազմակերպչական աշխատանքների դրական փորձը, կնախանշի 2007 թ. կայանալիք Համահայկական 4-րդ խաղերի կազմակերպման հիմնական խնդիրները: Եթե առաջին երեք խաղերն անցկացվեցին երկու տարին մեկ, ապա սկսած 4-րդ խաղերից մրցումները կազմակերպվելու են չորս տարին մեկ: Ճիշտ է, այս տարվա օգոստոսին որոշվել է «Կարեն Դեմիրճյան» մարզահամալիրային կենտրոնում անցկացնել բասկետբոլի համահայկական մրցաշար, որին պատշաճ ձեւով նախապատրաստվելու հարցը քննարկվեց համաժողովում: Նշվեց, որ արդեն ավելի քան 15 քաղաքներից հայտեր են ներկայացվել բասկետբոլի մրցաշարին մասնակցելու համար եւ մինչեւ մրցումների մեկնարկն այդ թիվը զգալիորեն կաճի:

Համաշխարհային կոմիտեի փոխնախագահ Ռոլանդ Շառոյանը ցանկություն հայտնեց, որ այսուհետեւ Համահայկական խաղերը ոչ միայն նպաստեն հայրենիք-սփյուռք կապերի ընդլայնմանն ու խորացմանը, այլեւ մարզական առումով աչքի ընկնեն մարզիկների դրսեւորած վարպետությամբ: Այդ դեպքում հնարավոր կլինի սփյուռքի մեծ հայրենակիցների շրջանում հայտնաբերել իրոք շնորհալի մարզիկների, որոնք կարող են նպաստել տարբեր մարզաձեւերի Հայաստանի հավաքականների կազմի ուժեղացմանը՝ ընդգրկվելով մեր հանրապետության ազգային թիմերում:

Համաժողովում նաեւ առաջարկ եղավ Համահայկական 4-րդ խաղերի ծրագրում ընդգրկել երկար տարածությունների վազքը՝ «Երեւանյան մարաթոնը»:

Ձեւ N 1

Հաշվապահական հաշվեկշիռ
01.01.2005 թ.

Կազմակերպության անվանումը	«Անխանֆի» ՍՊԸ	39100166
Փաստացի գործունեության հիմնական երկու տեսակները	շահումով խաղերի կազմակերպում	
Պետական ռեգիստրում գրանցման համարը		269.110.02811
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը		02234684
Գտնվելու վայրը	ք. Երեւան, Ն. Տեմրակի 11 փ., 37/1 շ., բն 21	
Փաստացի գործունեության իրականացման վայրը	Անդրադի եւ Տոյնեի	Հեռախոսը 206057

Ակտիվ	Տող	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		
Հիմնական միջոցներ	010	840
Ոչ նյութական ակտիվներ	030	2290
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	080	3130
II. Ընթացիկ ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ եւ դրանց համարժեքներ	200	256
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	220	256
Հաշվեկշիռ	230	3386
Պասիվ	**Տող**	**Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին**
III. Սեփական կապիտալ		
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	240	50
Կուտակված շահույթ	270	(-817)
Ընդամենը սեփական կապիտալ	300	(-767)
IV. Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		
Երկարաժամկետ բանկային վարկեր եւ փոխառություններ	310	2730
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	360	2730
V. Ընթացիկ պարտավորություններ		
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր գնումների	410	1200
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով	420	50
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի եւ աշխատակիցների այլ կարճաժամկետ հատուցումների գծով	430	170
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	490	1420
Հաշվեկշիռ	500	3386

Ձեւ N 2

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ աճողական)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	13105
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	020	12521
Համախառն շահույթ (վնաս)	030	584
Վարչական ծախսեր	050	1401
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	060	(-817)
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	(-817)
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	140	(-817)
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	160	(-817)
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	180	(-817)

Ձեւ N 3

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը / Հոդվածներ	Տող	Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալ. 1. հաշվետու տարի (ժամանակաշրջան): Կանոնադրական կապիտալ	Կուտակված շահույթ (վնաս)	Ընդամենը
Ներդրում	051	50		50
Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)	060	(-817)	(-817)	
Մնացորդը առ 31.12.2004 թ.	100	50	(-817)	(-767)

Ձեւ N 4

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Հաշվետու ժամանակաշրջան. Գումար	Այդ թվում. Դրամարկղ դրամ	Այդ թվում. Բանկային հաշիվներ դրամ
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր				
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	020	13155	13105	50
ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	13155	13105	50	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր				
Նյութերի, ապրանքների ձեռքբերման գծով	050	584	584	
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	587	537	50
Վճարումներ աշխատակիցներին եւ նրանց անունից	070	1189	1189	
Վճարումներ բյուջե	080	10200	10200	
Վճարումներ սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամ	090	339	339	
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	010	12899	12849	50
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր				
Ներդրումային այլ գործունեությունից մուտքեր, այդ թվում՝	160	7940	7940	
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից մուտքեր	170	7940	7940	
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր				
Ոչ ընթացիկ նյութական եւ ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերման գծով	180	7500	7500	
Ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերումից, փոխառությունների տրամադրումից	190	440	440	
ընդամենը ներդրումային գործունեությունից ելքեր	210	7940	7940	
Դրամական միջոցների հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	256	256	

Ձեւ N 5

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
5.3.2. Հաշվապահական հաշվեկշռին կից ծանոթագրություններ

Հիմնական միջոցներ — Աղյուսակ 2

Դասի անվանումը	Տող	Ավելացում Ընդամենը	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
Այլ հիմնական միջոցներ՝ խաղ. ավտոմատ			
- հաշվեկշռային արժեք	090	840	840
- արժեք	091	840	840
Ընդամենը շահագործման մեջ գտնվող մաշվող հիմնական միջոցներ			
- հաշվեկշռային արժեք	100	840	840
- արժեք	101	840	840

Ոչ նյութական ակտիվներ — Աղյուսակ 7

Դասի անվանումը	Տող	Ավելացում. Ընդամենը	Ավելացում. այդ թվում՝ ներառելով	Նվազեցում. Ընդամենը	Նվազեցում. այդ թվում՝ դուրս գրումից	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
Լիցենզիաներ եւ պատենտներ (ֆրանչայզներ)						
- հաշվեկշռային արժեք	040	7500	7500	5210	5210	2290
- արժեք	041	7500	7500			7500
- կուտակված ամորտիզացիա	042			5210	5210	5210

Անավարտ ոչ նյութական ակտիվներ — Աղյուսակ 10

Ցուցանիշը	Տող	Ավելացում	Նվազեցում	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
Ոչ նյութական ակտիվների վրա կապիտալացվող				
Ներդրման ծախսումներ	020	7500	5210	2290
Ընդամենը	030	7500	5210	2290

Երկարաժամկետ բանկային վարկեր եւ փոխառություններ — Աղյուսակ 12

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
Երկարաժամկետ փոխառություններ		
- զուտ գումար	020	2733
- համախառն գումար	021	2733
Ընդամենը		
- հաշվեկշռային արժեք	040	2733
- համախառն գումար	041	2733

Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին — Աղյուսակ 14

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
Հաստատագրված վճարներ	080	1200
Ընդամենը	140	1200

Հաշվեկշռի հոդվածների մարման (փոխհատուցման) ժամկետների դասակարգումը — Աղյուսակ 16

	Տող	Կարճաժամկետ գումարներ	Երկարաժամկետ գումարներ
Ակտիվ			
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	010		840
Ոչ նյութական ակտիվներ	020		2290
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	050		3130
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Այլ ընթացիկ ակտիվներ, այդ թվում՝			
Դրամամիջոցներ	111	256	
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	120	256	
Ընդամենը ակտիվներ	130	256	3130
Պասիվ			
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	140		50
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր, այդ թվում՝ վնաս	151	(-817)	
Ընդամենը սեփական կապիտալ	160	(-817)	50
IV. Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Այլ ոչ ընթացիկ պարտավորություններ, այդ թվում՝ ներդրումը	181		2733
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	190		2733
Ընթացիկ պարտավորություններ, այդ թվում՝			
հաստատագրված	200	1200	
աշխատավարձ	201	170	
սոցապ. վճար	202	50	
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	210	1420	
Ընդամենը պասիվներ	220	603	2783

5.3.4. Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը կից ծանոթագրություններ
Ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում ծախսերի ըստ բնույթի դասակարգումը — Աղյուսակ 18

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ աճողական)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	13105
Այլ կապիտալացված ծախսումներ	040	13922
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	(-817)
Սովորական գործունեությունից շահույթ	110	(-817)
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	130	(-817)
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	150	(-817)

Կ. Տ.

Տնօրեն Ա. ՓԻՐՂՅԱՆ

Գլխավոր հաշվապահ Կ. ԳԱԼՍՏՅԱՆ

Ծանուցում

«Արմենտելը» տեղեկացնում է

Սույն թվականի մայիսի 1-ից գործողության մեջ են մտնում տարածքային նոր կոդերը.

ARMENTEL
ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ
ARMENIA TELEPHONE COMPANY

Բնակավայրի անվանումը	Հին կոդը	Նոր կոդը
Երեւանի մարզ		
Երեւան	1	10
Կոտայքի մարզ		
Աբովյան	22	222
Մայակովսկի	22 90	222 90
Կամարիս	22 91	222 91
Բալահովիտ	22 91	222 91
Առամուս	22 93	222 93
Արզնի	22 94	222 94
Պտղնի	22 96	222 96
Գեղաշեն	22 97	222 97
Կոտայք	22 99	222 99
Հրազդան	23	223
Ծաղկաձոր	23	223
Լեռնանիստ	23 91	223 91
Բջնի	23 98	223 98
Չարենցավան	26	226
Ալափարս	26 75	226 75
Արզական	26 72	226 72
Եղվարդ	24	224
Նոր-Հաճըն	24	224
Նոր-Գեղի	24	224
Զովունի	24 52	224 52
Պռոշյան	24 53	224 53
Արգել	24 54	224 54
Արմավիրի մարզ		
Էջմիածին	31	231
Զվարթնոց	31	231
Բաղրամյան	31 90	231 90
Վաչե	31 91	231 91
Նորակերտ	31 95	231 95
Ջրառատ	31 98	231 98
Խորոնք	31 99	231 99
Արմավիր	37	237
Հոկտեմբեր	37	237
Մեծամոր	37	237
Բաղրամյան	33	233
Մյասնիկյան	33 74	233 74
Քարակերտ	33 75	233 75
Դալարիկ	33 76	233 76
Արարատի մարզ		
Վեդի	34	234
Արարատ	38	238
Արտաշատ	35	235
Մասիս	36	236
Արագածոտնի մարզ		
Աշտարակ	32	232
Թալին	49 0	249 0
Ապարան	52	252
Ծաղկահովիտ	57 0	257 0
Շիրակի մարզ		
Գյումրի	41	312
Ախուրյան	43 00	243 00
Առափի	43 00	243 00
Կամո	43 00	243 00
Աշոցք	45	245
Ամասիա	46	246
Մարալիկ	42	242
Սառնաղբյուր	42 91	242 91
Շիրակավան	42 93	242 93
Անի-կայարան	42 97	242 97
Արթիկ	44	244
Պեմզաշեն	44	244
Փանիկ	44 92	244 92
Արեւշատ	44 95	244 95
Մեծ Մանթաշ	44 96	244 96
Լոռու մարզ		
Վանաձոր	51	322
Լեռնապատ	51 94	322 94
Մարգահովիտ	51 96	322 96
Փամբակ	51 97	322 93
Եղեգնուտ	51 97	322 95
Ձորագետ	51 97	322 97
Լերմոնտովո	51 98	322 98
Վահագնի	51 99	322 99
Սպիտակ	55	255
Ալավերդի	53	253
Տաշիր	54	254
Ստեփանավան	56	256
Գեղարքունիքի մարզ		
Սեւան	61	261
Մարտունի	62	262
Գավառ	64	264
Սարուխան	64	264
Վարդենիս	69	269
Ճամբարակ	65	265
Տավուշի մարզ		
Իջեւան	63	263
Բերդ	67	267
Նոյեմբերյան	66	266
Կողբ	66	266
Դիլիջան	68 0	268 0
Վայոց Ձորի մարզ		
Եղեգնաձոր	81	281
Խաչիկ	81 51	281 51
Արփի	81 91	281 91
Աղավնաձոր	81 93	281 93
Արենի	81 94	281 94
Մալիշկա	81 95	281 95
Ելփին	81 97	281 97
Ռինդ	81 98	281 98
Շատին	81 99	281 99
Վայք	82	282
Ջերմուկ	87	287
Սյունիքի մարզ		
Սիսիան	83 0	283 0
Գորիս	84	284
Վերիշեն	84	284
Խնձորեսկ	84 94	284 94
Կապան	85	285
Քաջարան	85	285
Մեղրի	86 0	286 0
Ագարակ	86	286
ԼՂՀ		
Ստեփանակերտ	71	471
Մարտակերտ	74	474
Հադրութ	75	475
Ասկերան	76	476
Շուշի	77	477
Քաշաթաղ	77 32	477 32
Մարտունի	78	478
ԼՂՀ բջջային ցանց	7	97
Բջջային ցանց		
«Արմենտելի» բջջ. ցանց	9	91
Ղ-Տելեկոմ		93 94

Ծառայություններ	Գործող համարների կարգը	Նոր համարների կարգը
Անվճար զանգի ծառայություններ (Free Phone)	800 xxx	800 xx xxx
Բարձր արժեքով ծառայություններ	90x xxx	90x xx xxx

Անվճար զանգի ծառայություններ (Free Phone)

Ծառայության տեսակը	Հին համարներ	Նոր համարներ
Քոլեքթ քոլ (Collect Call)	0 800 111	0 800 10 111
Քոլեքթ քոլ (Collect Call)	0 800 112	0 800 10 112
Քոլեքթ քոլ (Collect Call)	0 800 122	0 800 10 122
Քոլեքթ քոլ (Collect Call)	0 800 222	0 800 10 222
«Արմենտելի» ԻՏ ծառայության ոտեռացիկ արձագանքման կենտրոն	0 800 081	0 800 81 081

Համարհավաքման կարգ

1. Մարզերից, «Արմենտելի» բջջային ցանցից, ԼՂՀ-ից եւ «Ղ-Տելեկոմից» դեպի Երեւան

0+ 10+ բաժանորդի հեռախոսահամարը

2. Երեւանից, «Արմենտելի» բջջային ցանցից, ԼՂՀ-ից եւ «Ղ-Տելեկոմից» դեպի մարզեր

0 + բնակավայրի կոդը + բաժանորդի հեռախոսահամարը

3. Երեւանից, մարզերից, ԼՂՀ-ից եւ «Ղ-Տելեկոմից» դեպի «Արմենտելի» բջջային ցանց

0 + 91 + բջջային բաժանորդի հեռախոսահամարը «Արմենտելի» բջջային ցանցում բջջայինից դեպի բջջային վեցանիշ համարհավաքման կարգը դադարում է գործել

4. Երեւանից, մարզերից, «Արմենտելի» բջջային ցանցից եւ ԼՂՀ-ից դեպի Ղ-Տելեկոմ

0 + 93 + բաժանորդի հեռախոսահամարը

0 + 94 + բաժանորդի հեռախոսահամարը

5. Երեւանից, մարզերից, «Արմենտելի» բջջային ցանցից եւ «Ղ-Տելեկոմից» դեպի ԼՂՀ-ի ֆիքսված հեռախոսային ցանց

0 + ԼՂՀ բնակավայրի կոդը + բաժանորդի հեռախոսահամարը

6. Երեւանից, մարզերից, «Արմենտելի» բջջային ցանցից եւ «Ղ-Տելեկոմից» դեպի ԼՂՀ-ի բջջային ցանց

0 + 97 + բաժանորդի հեռախոսահամարը

7. Երեւանից, մարզերից, «Արմենտելի» բջջային ցանցից, «Ղ-Տելեկոմից» եւ ԼՂՀ-ից դեպի արտերկիր

00 + երկրի կոդը + բնակավայրի կոդը + բաժանորդի հեռախոսահամարը

8. Արտերկրից դեպի Երեւան, մարզեր, «Արմենտելի» բջջային ցանց, «Ղ-Տելեկոմ», ԼՂՀ ֆիքսված հեռախոսային ցանց եւ ԼՂՀ բջջային ցանց

Երեւան	+ 374 + 10 + բաժանորդի հեռախոսահամարը
Մարզեր	+ 374 + բնակավայրի կոդը + բաժանորդի հեռախոսահամարը
«Արմենտելի» բջջային ցանց	+ 374 + 91 + բջջային բաժանորդի հեռախոսահամարը
«Ղ-Տելեկոմ»	+ 374 + 93 + բջջային բաժանորդի հեռախոսահամարը + 374 + 94 + բջջային բաժանորդի հեռախոսահամարը
ԼՂՀ ֆիքս. հեռ.ցանց	+ 374 + ԼՂՀ բնակավայրի կոդը+բաժանորդի հեռախոսահամարը
ԼՂՀ բջջային ցանց	+ 374 + 97 + բաժանորդի հեռախոսահամարը

Արմենիա տելեֆոն կոմպանի

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTEL
ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ
ARMENIA TELEPHONE COMPANY

«Արմենտել»-ը հայտարարում է մրցույթ հետեւյալ հեռախոսային եւ ցինկապատ լարերի մատակարարման համար.

1. Հեռախոսալար ՏՌՊ-600 կմ
2. Հեռախոսալար Պ-274-800 կմ
3. Ցինկապատ լար ՕՑ-1.5-10 տ
4. Ցինկապատ լար ՕՑ-3-25 տ
5. Ցինկապատ լար ՕՑ-4-20 տ
6. Ցինկապատ լար ՕՑ-5-10 տ

Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես տեղական, այնպես էլ արտասահմանյան կազմակերպությունները կամ նրանց ներկայացուցչությունները:

Մրցույթի առաջարկները կգնահատի մրցութային հանձնաժողովը, որը որոշումներ կընդունի ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Հաղթողին որոշելու կարգը (գնահատման չափանիշները) մանրամասն նկարագրված է կանոնակարգում` մրցույթի հրավերում:

Առաջարկի հետ միասին մասնակիցները պետք է ներկայացնեն բանկի կողմից թողարկված երաշխիքային նամակը (մասնակցության համար): Մասնակցության երաշխիքի մանրամասները նշված են մրցույթի հրավերի համապատասխան կետում:

Առաջարկի հետ մասնակիցները պետք է ներկայացնեն նաեւ գործարանային սերտիֆիկատի պատճենը:

Մրցույթի անցկացման պայմանները եւ մրցութային լոտի մանրամասն նկարագրերը շահագրգիռ կազմակերպությունները կարող են ստանալ հետեւյալ հասցեով.

«Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ, Ահարոնյան 2, 2-րդ հարկ, 216 սենյակ, հեռ` 28-70-66:

Առաջարկների ներկայացման վերջին ժամկետը 2005 թ.-ի մայիսի 27-ի ժամը 12:00-ն է:

Մրցույթի հայտերի բացման հատուկ նիստը տեղի կունենա 2005 թ.-ի հունիսի 1-ի, ժամը 11:00-ին, իսկ մրցույթի հայտերն ամփոփելու նիստը` 2005 թ.-ի հունիսի 10-ի, ժամը 15:00-ին:

Արմենտել ՀՁ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից Ռուսաստանի Դաշնությունում հրատարակվող թերթեր, ամսագրեր եւ այլ պարբերականներ ձեռք բերելու նպատակով բաժանորդագրող (մատակարարող) կազմակերպություն ընտրելու համար բաց մրցույթի կազմակերպման մասին

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է բաց մրցույթ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից Ռուսաստանի Դաշնությունում հրատարակվող թերթեր, ամսագրեր եւ այլ պարբերականներ ձեռք բերելու նպատակով բաժանորդագրություն իրականացնող կազմակերպություն ընտրելու համար:

Մրցույթին կարող են մասնակցել Հայաստանի Հանրապետության իրավաբանական անձինք, որոնք ունեն գնման պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների կատարման համար պահանջվող իրավունք, տեխնիկական եւ ֆինանսական միջոցներ:

Մրցութային առաջարկությունները անհրաժեշտ է ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ` ք. Երեւան 375010, Վազգեն Սարգսյան 6:

Մրցութային առաջարկությունների ընդունման վերջին ժամկետն է` *մայիսի 29, ժամը 16-00:*

Մրցույթի առաջարկությունների (հայտերի) բացման օրն ու ժամն է` *մայիսի 29, ժամը 16-00:*

Մրցույթի արդյունքների ամփոփման նիստը հրավիրվում է հունիսի 3-ին, ժամը 17-ին:

Մրցույթին մասնակցելու հրավերը հրապարակված է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի ինտերնետային WEB կայքում (www.cba.am): Մրցույթին մասնակցելու հրավերը, ինչպես նաեւ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար ցանկացողները կարող են դիմել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մամուլի ծառայություն, հեռ. 58-00-52, ներքին 07-02:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

Lufthansa

Airline company is recruiting qualified employees for its operation to Yerevan starting from June.

- Reservation and Ticketing Agent
- Customer Service Agent at the Airport
- If your English is excellent, you have good communication skills and are service-minded please send your application (in English language only) by e-mail to:***oksana.baranova@DLH.de***

Մեր թերթի 2005 թ. ապրիլի 27-ի համարում «Փայլակ եւ Գարիկ» ՍՊԸ-ի հաշվետվության 4-րդ ձեւում տեղ է գտել անճշտություն: Տպագրում ենք ճիշտ տարբերակը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն առ 2004 թ. — Ձեւ N 4

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Նախորդ ժամանակաշրջան: Գումար	Այդ թվում դրամային	արտարժութային	Հաշվետու ժամանակաշրջան: Գումար	Այդ թվում դրամային	արտարժութային
[illegible]	010	1		1	2730	2729	1
[illegible]	020				119028	119028	
[illegible]	030	34127	34127		37000	37000	
[illegible]	040	34127	34127		156028	156028	
[illegible]	060	1532	1532		1995	1995	
[illegible]	070	1153	1153		2782	2782	
[illegible]	080	27710	27710		152526	152526	
[illegible]	090	417	417		1172	1172	
[illegible]	110	31398	31398		158475	158475	
[illegible]	120	2729	2729		(-2447)	(-2447)	
[illegible]	130	27394	27394				
[illegible]	150						
[illegible]	170	27394	27394		37000	37000	
[illegible]					37000	37000	
[illegible]	180	2060	2060				
[illegible]	210	27394	27394		37000	37000	
[illegible]					37000	37000	
[illegible]	320	2729	2729		(-2447)	(-2447)	
[illegible]	350	2730	2729	1	283	282	1

Տնօրեն [illegible]
Գլխավոր հաշվապահ [illegible]

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ`

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ` 65, դասիչ` 69150 Տպաքանակը` 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան` 28. 04. 2005 Գինը` 100 դրամ